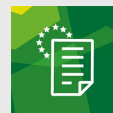

Ειδική έκθεση

Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ

Χρήσιμες αλλά περιορισμένες οι πληροφορίες που παρέχει σχετικά με τις δραστηριότητες επιρροής (λόμπινγκ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-VIII
Εισαγωγή	01-12
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου	13-19
Παρατηρήσεις	20-74
Η διοργανική συμφωνία για το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ παρουσιάζει θετικά χαρακτηριστικά, όμως τα μέτρα επιβολής είναι ελλιπή	20-26
Η ΔΣ του 2021 συνάδει σε γενικές γραμμές με τις διεθνείς αρχές	22-23
Το κύριο διαθέσιμο μέτρο επιβολής είναι η διαγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων από το Μητρώο	24-26
Δεν απαιτείται για όλες τις δραστηριότητες λόμπινγκ η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, όμως τα θεσμικά όργανα έχουν προβλέψει ορισμένα συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας	27-48
Οι εκπρόσωποι συμφερόντων απαιτείται να εγγράφονται στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ για ορισμένες μόνο συναντήσεις και δραστηριότητες	28-40
Τα θεσμικά όργανα λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα προς ενίσχυση της διαφάνειας και ενθάρρυνση της εγγραφής	41-48
Η εφαρμογή των ρυθμίσεων εργασίας της γραμματείας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ προσκρούει σε προβλήματα σχετικά με τον συντονισμό και την ποιότητα των δεδομένων	49-71
Ως κοινή επιχειρησιακή δομή, η γραμματεία απαιτεί εκτεταμένο συντονισμό	51-58
Η ποιότητα των δεδομένων δεν είναι η βέλτιστη, όμως πρόσφατα οι έλεγχοι της γραμματείας παρουσίασαν βελτίωση	59-71
Ο ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ εμφανίζει σημαντικούς περιορισμούς σε βάρος της πληρότητας και του φιλικού προς τον χρήστη χαρακτήρα του	72-74
Συμπεράσματα και συστάσεις	75-82

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Ορισμοί του λόμπινγκ

**Παράρτημα II – Απαιτήσεις δημοσιοποίησης
χρηματοοικονομικών πληροφοριών ανάλογα με τον τύπο
εκπροσώπησης**

**Παράρτημα III – Είδη εγγεγραμμένων και δηλωθείσα
εκπροσώπηση συμφερόντων**

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις του Κοινοβουλίου

Απαντήσεις του Συμβουλίου

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η άσκηση επιρροής από εκπροσώπους συμφερόντων (ή άλλως «λόμπινγκ») αναγνωρίζεται ευρέως ως ένα ουσιαστικό εργαλείο για τις δημοκρατικές κοινωνίες. Παρέχει τη δυνατότητα σε οργανώσεις και άτομα να συνεισφέρουν ως έναν βαθμό στη χάραξη πολιτικής και στη λήψη αποφάσεων, προβάλλοντας τις ανησυχίες και τις ιδέες τους. Από την άλλη πλευρά, ελλείπει μηχανισμών διαφάνειας, το λόμπινγκ μπορεί να συνεπάγεται την άσκηση αθέμιτης επιρροής, αθέμιτο ανταγωνισμό ή ακόμη και διαφθορά. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησαν αρχικά το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ μέσω διοργανικής συμφωνίας που συνήφθη το 2011. Το Συμβούλιο προσχώρησε στο Μητρώο συνυπογράφοντας την πλέον πρόσφατη συμφωνία, η οποία χρονολογείται από το 2021 και πρόκειται να επανεξεταστεί μέχρι τον Ιούλιο του 2025. Ως εκ τούτου, με τον έλεγχό μας επιδιώκουμε να παράσχουμε επίκαιρη ανάλυση και συστάσεις που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για την εν λόγω επανεξέταση.

II Στόχος του ελέγχου μας ήταν να αξιολογήσουμε κατά πόσο το Μητρώο Διαφάνειας αποτελεί χρήσιμο μέσο που διασφαλίζει τη διαφάνεια στις δραστηριότητες λόμπινγκ που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της χάραξης πολιτικής και της λήψης αποφάσεων στην ΕΕ. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην περίοδο 2019-2022.

III Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, πρώτον, η διοργανική συμφωνία του 2021 σχετικά με το Μητρώο Διαφάνειας περιέχει τα βασικά στοιχεία που θα πρέπει, βάσει των διεθνών αρχών, να διέπουν ένα πλαίσιο λόμπινγκ και ότι, δεύτερον, το Μητρώο Διαφάνειας παρέχει χρήσιμες πληροφορίες με τις οποίες οι πολίτες είναι σε θέση να παρακολουθούν τις πρακτικές λόμπινγκ. Ωστόσο, στην πράξη, οι αδυναμίες και τα κενά στις πληροφορίες αυτές περιορίζουν τη διαφάνεια των δραστηριοτήτων λόμπινγκ που λαμβάνουν χώρα στα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα.

IV Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά που εισήχθησαν το 2021 ήταν η «αρχή της αιρεσιμότητας», σύμφωνα με την οποία η εγγραφή αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων λόμπινγκ στους κόλπους των υπογραφόντων θεσμικών οργάνων. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι τα θεσμικά όργανα ακολουθούσαν διαφορετικές προσεγγίσεις σε σχέση με την αρχή αυτή, όπως επίσης ότι η αρχή αυτή εφαρμοζόταν σε ορισμένες μόνο δραστηριότητες και μόνο σε υπαλλήλους σε ανώτατες θέσεις. Επιπλέον, ενώ υπάρχει σε ορισμένες περιπτώσεις η δυνατότητα διαγραφής εκπρόσωπου συμφερόντων από το Μητρώο, είναι περιορισμένα τα μέτρα επιβολής που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των εκπροσώπων συμφερόντων με τις απαιτήσεις εγγραφής και παροχής πληροφοριών.

V Η γραμματεία του Μητρώου Διαφάνειας είναι μια κοινή επιχειρησιακή δομή που συγκροτήθηκε με σκοπό τη διαχείριση της λειτουργίας του Μητρώου. Οι ρυθμίσεις εργασίας της γραμματείας δεν έχουν καθοριστεί επίσημα και το γεγονός ότι αυτή αποτελεί κοινή δομή καθιστά αναγκαία την εξασφάλιση εκτεταμένου συντονισμού, κάτι που με τη σειρά του αυξάνει τους κινδύνους για την επιχειρησιακή αποδοτικότητα. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εντοπίσαμε προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων, όπως διπλές καταχωρίσεις, μη συνεκτικότητα ή μη πληρότητα των χρηματοοικονομικών δεδομένων και απουσία υποχρεωτικών δεδομένων. Διαπιστώσαμε ότι πρόσφατα υπήρξαν βελτιώσεις στους ελέγχους που διενεργεί η γραμματεία.

VI Οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο μπορούν να δηλώνουν οι ίδιοι την κατηγορία στην οποία εμπίπτουν, η οποία καθορίζει τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται όσον αφορά τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος οι εγγεγραμμένοι που χρηματοδοτούνται από τρίτους να μην δημοσιοποιούν χρηματοοικονομικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των πηγών χρηματοδότησής τους, δηλώνοντας ότι εκπροσωπούν τα δικά τους συμφέροντα ή τα συλλογικά συμφέροντα των μελών τους.

VII Εντοπίσαμε επίσης σημαντικούς περιορισμούς στις πληροφορίες που δημοσιεύονται στον δημόσιο ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας. Απουσιάζουν ορισμένα σημαντικά δεδομένα, όπως οι ατομικές συναντήσεις με βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή ιστορικά δεδομένα που αφορούν εκ νέου εγγεγραμμένες οντότητες. Επιπλέον, δεν παρουσιάζονται στον ιστότοπο με διαδραστικό τρόπο συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων και τις δραστηριότητές τους.

VIII Συνιστούμε στα υπογράφοντα θεσμικά όργανα τα εξής:

- να ενισχύσουν το πλαίσιο που διέπει το Μητρώο Διαφάνειας·
- να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με μη προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων·
- να βελτιώσουν τους ελέγχους της ποιότητας των δεδομένων· και
- να καταστήσουν τον δημόσιο ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας περισσότερο φιλικό προς τον χρήστη, όπως και να βελτιώσουν τη χρησιμότητα του περιεχομένου του.

Εισαγωγή

01 Το λόμπινγκ αναγνωρίζεται ευρέως ως αναπόσπαστο μέρος της δημοκρατικής διαδικασίας. Οι εκπρόσωποι συμφερόντων, οι οποίοι συχνά αναφέρονται ως «λομπίστες», μπορούν να παρέχουν στους δημόσιους φορείς λήψης αποφάσεων πολύτιμα διαφωτιστικά στοιχεία και δεδομένα, αξιοποιώντας την εμπειρογνώσια και τα στοιχεία που διαθέτουν σχετικά με ζητήματα πολιτικής. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ οφείλουν να «διατηρούν ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και την κοινωνία των πολιτών»¹. Ωστόσο, σε περίπτωση έλλειψης επαρκούς διαφάνειας, το λόμπινγκ μπορεί να οδηγήσει σε άσκηση αθέμιτης επιρροής, αθέμιτο ανταγωνισμό ή ακόμη και διαφθορά.

02 Δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός του λόμπινγκ (βλέπε [παράρτημα I](#)), αν και οι διαθέσιμοι ορισμοί —παραδείγματος χάριν από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) ή το Συμβούλιο της Ευρώπης²— έχουν αρκετές ομοιότητες. Το Συμβούλιο της Ευρώπης ορίζει το λόμπινγκ ως μια συντονισμένη προσπάθεια άσκησης επιρροής επί της χάραξης πολιτικής και της λήψης αποφάσεων με σκοπό την επίτευξη ορισμένων καθορισμένων αποτελεσμάτων από κυβερνητικές αρχές και εκλεγμένους αντιπροσώπους³. Η ρύθμιση του λόμπινγκ άπτεται ζητημάτων δεοντολογίας, διαφάνειας, ακεραιότητας και καταπολέμησης της διαφθοράς. Αρκετές κυβερνήσεις ανά τον κόσμο και διάφοροι διεθνείς οργανισμοί έχουν αναπτύξει κανονισμούς, αρχές, πρότυπα ή κατευθυντήριες γραμμές⁴ με στόχο την καθιέρωση διαφανών και δεοντολογικών πρακτικών λόμπινγκ.

¹ Άρθρο 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

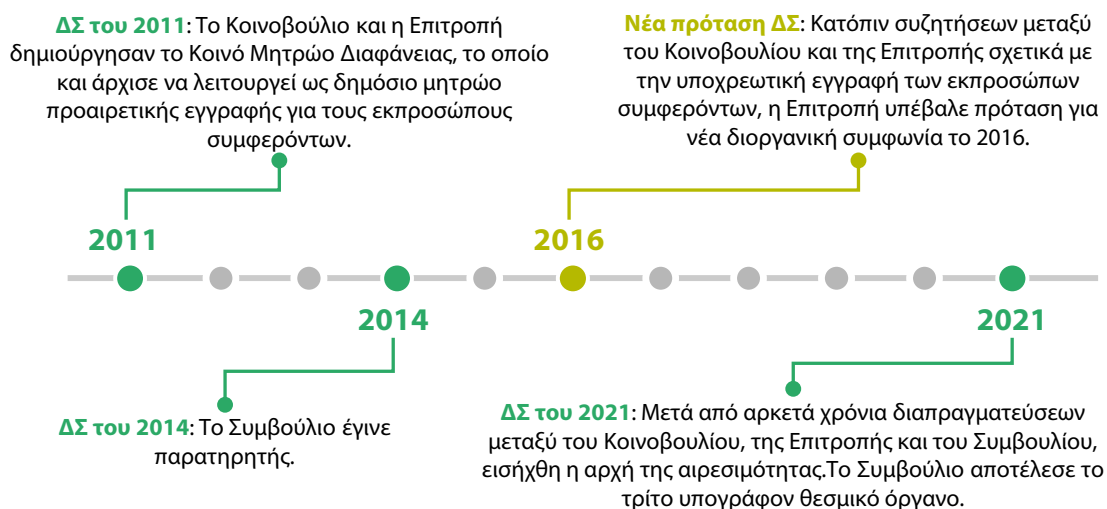
² ΟΟΣΑ (2021), *Lobbying in the 21st Century Transparency, Integrity and Access*, OECD Publishing, Παρίσι. Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec (2017)2.

³ Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec (2017)2 και αιτιολογική έκθεση, σημείο B.1.10.

⁴ Γερμανία, *Lobbyregistergesetz* (Νόμος περί μητρώου εκπροσώπων συμφερόντων) 2021· Ιρλανδία, *Regulation of Lobbying Act 2015*· ΟΟΣΑ (2012), *Private Interests, Public Conduct: The Essence of Lobbying*· Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec (2017)2 και αιτιολογική έκθεση.

03 Το 2011, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισαν να συγκροτήσουν ένα κοινό Μητρώο Διαφάνειας, το οποίο μετονομάστηκε αργότερα σε «Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ», μέσω διοργανικής συμφωνίας (ΔΣ του 2011). Η συμφωνία αναθεωρήθηκε το 2014, χρονιά που το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγινε παρατηρητής. Το 2021 υπεγράφη νέα συμφωνία και το Συμβούλιο προσχώρησε ως τρίτο υπογράφων θεσμικό όργανο (βλέπε [γράφημα 1](#)).

Γράφημα 1 – Χρονογραμμή των συμφωνιών που συνήφθησαν σχετικά με ένα μητρώο διαφάνειας

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ΔΣ του 2011, της ΔΣ του 2014, της πρότασης της Επιτροπής του 2016 για διοργανική συμφωνία και της ΔΣ του 2021.

04 Η ΔΣ του 2021, όπως και οι συμφωνίες που προηγήθηκαν αυτής, καθόρισε ορισμένους κανόνες τους οποίους δεσμεύτηκαν να τηρούν τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα. Δεν πρόκειται για εκτελεστή νομοθετική πράξη της ΕΕ. Στόχος της είναι να δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες να παρακολουθούν τις πρακτικές λόμπινγκ και να έχουν επίγνωση της δυνητικής επιρροής των εκπροσώπων συμφερόντων, μεταξύ άλλων προβλέποντας τη δημοσιοποίηση της χρηματοδοτικής στήριξης που λαμβάνουν⁵.

⁵ ΔΣ του 2021, αιτιολογική σκέψη 5.

05 Στην ίδια αυτή [συμφωνία του 2021](#) εισήχθη η αρχή της αιρεσιμότητας⁶. Βάσει αυτής, η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για τους εκπροσώπους συμφερόντων που επιθυμούν να έχουν κάποια αλληλεπίδραση με μέλη ή με υπαλλήλους των υπογράφοντων θεσμικών οργάνων. Στο πλαίσιο της ΔΣ του 2021, κάθε θεσμικό όργανο ανέλαβε να καθιερώσει δική του δέσμη μέτρων αιρεσιμότητας και διαφάνειας, λαμβάνοντας επιμέρους αποφάσεις⁷. Οι αποφάσεις προσδιορίζουν τις δραστηριότητες για τις οποίες η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αποτελεί προϋπόθεση για την αλληλεπίδραση των εκπροσώπων συμφερόντων με τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα (π.χ. συμμετοχή σε συνεδριάσεις, διασκέψεις, ομάδες εμπειρογνομόνων ή επ' ακροατηρίου συζητήσεις), καθώς και άλλες δραστηριότητες για τις οποίες ενθαρρύνεται η εγγραφή, χωρίς όμως να συνιστά προϋπόθεση. Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα συμφώνησαν να εφαρμόσουν μια συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τις δραστηριότητες λόμπινγκ που καλύπτονται από τη ΔΣ του 2021, όχι όμως και ως προς το για ποιες από τις δραστηριότητες αυτές θα αποφάσιζε έκαστο ότι ισχύει η προϋπόθεση της εγγραφής στο Μητρώο⁸.

06 Το διοικητικό συμβούλιο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ απαρτίζεται από τους/τις Γενικούς/-ές Γραμματείς των υπογράφοντων θεσμικών οργάνων, και επιβλέπει τη συνολική εφαρμογή της ΔΣ του 2021, καθορίζει τις προτεραιότητες του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, εκδίδει γενικές οδηγίες προς τη γραμματεία του Μητρώου και εγκρίνει την [ετήσια έκθεση](#) που καταρτίζει η γραμματεία. Οι Γενικοί/-ές Γραμματείς ασκούν εκ περιτροπής της προεδρία του διοικητικού συμβουλίου με θητεία διάρκειας ενός έτους και αποφασίζουν με ομοφωνία⁹. Η γραμματεία, η οποία επικουρεί το διοικητικό συμβούλιο, είναι μια κοινή επιχειρησιακή δομή αποτελούμενη από υπαλλήλους από τα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα που έχει συσταθεί με σκοπό τη διαχείριση της λειτουργίας της βάσης δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ και του δημόσιου ιστότοπού του. Είναι στελεχωμένη με το ισοδύναμο 10 υπαλλήλων πλήρους απασχόλησης (κατάσταση εντός του 2022¹⁰).

⁶ Αυτόθι, αιτιολογική σκέψη 7.

⁷ Αυτόθι, άρθρο 5.

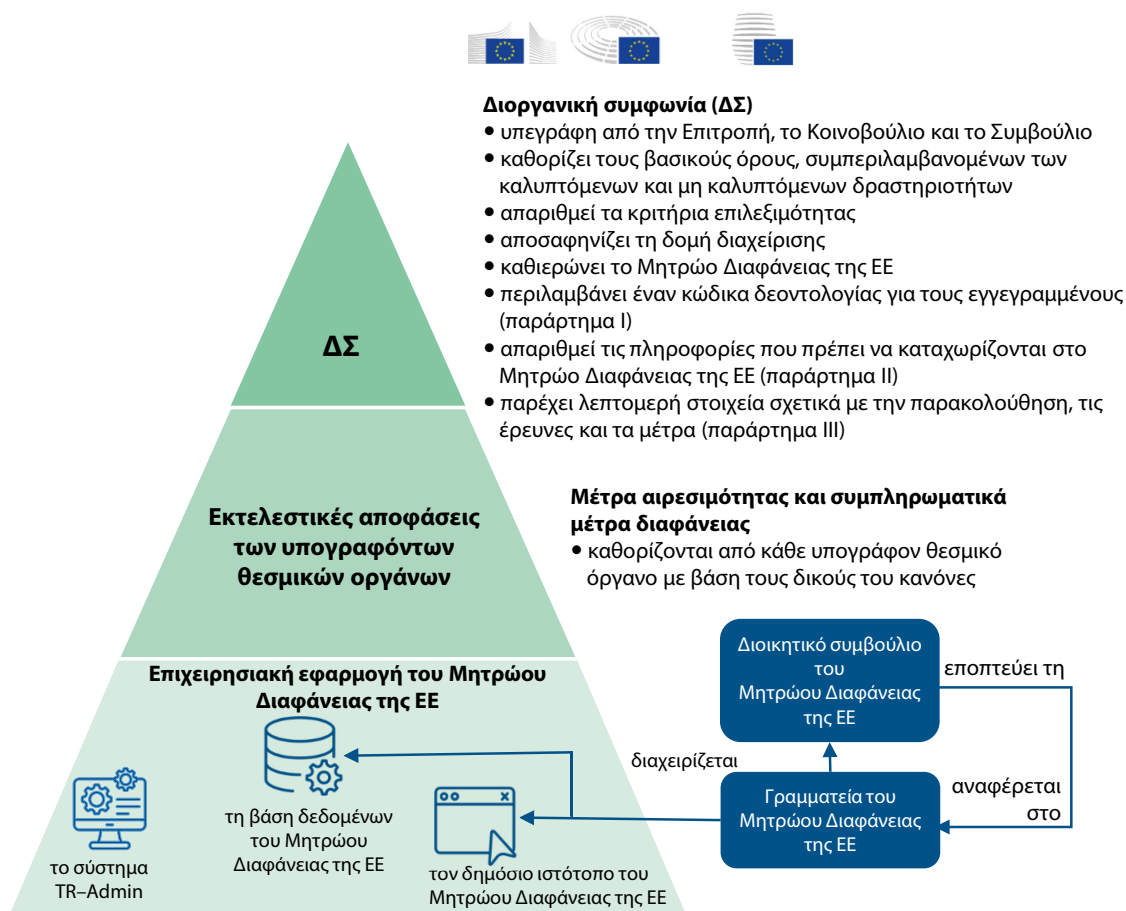
⁸ Αυτόθι, άρθρο 1.

⁹ Αυτόθι, άρθρο 7.

¹⁰ Ετήσια έκθεση για το 2022 σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

07 Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα μεταβιβάζουν στο διοικητικό συμβούλιο και τη γραμματεία την αρμοδιότητα να ενεργούν για λογαριασμό τους όσον αφορά την έγκριση επιμέρους αποφάσεων που αφορούν τους αιτούντες και τους εγγεγραμμένους (π.χ. σχετικά με την επιλεξιμότητα, τη διαγραφή από το Μητρώο, τους ελέγχους ποιότητας των δεδομένων)¹¹. Στο **γράφημα 2** παρουσιάζονται συνοπτικά οι ρυθμίσεις εφαρμογής σχετικά με το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Γράφημα 2 – Η ΔΣ του 2021 και οι ρυθμίσεις εφαρμογής

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της ΔΣ του 2021.

¹¹ ΔΣ του 2021, άρθρο 9.

08 Ο αριθμός των οντοτήτων που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ έχει αυξηθεί σημαντικά από τη σύστασή του και, στο τέλος του 2022, αυτό απαριθμούσε περισσότερους από 12 000 εγγεγραμμένους (βλέπε [γράφημα 3](#)).

Γράφημα 3 – Εγγεγραμμένες οντότητες στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ διαχρονικά

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

09 Τα άρθρα 11 και 12 της [ΔΣ του 2021](#) προβλέπουν τη δυνατότητα τα μη υπογράφοντα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ, καθώς και τα κράτη μέλη, να κοινοποιούν στο διοικητικό συμβούλιο μέτρα που λαμβάνουν ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ για την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, ή τυχόν συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας. Έως τον Σεπτέμβριο του 2023, μόνο η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είχε κοινοποιήσει στο διοικητικό συμβούλιο τέτοια συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας¹², τα οποία τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο του 2023. Παρόμοια μέτρα ενέκρινε η Επιτροπή των Περιφερειών στις 4 Ιουλίου 2023.

¹² Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, [Απόφαση C.6](#) της 21ης Μαρτίου 2023.

10 Τα κράτη μέλη προέβησαν μόνο σε πολιτική δήλωση επ' ευκαιρία της έγκρισης της ΔΣ του 2021 από το Συμβούλιο¹³, στην οποία διατύπωσαν τη δέσμευση ότι προϋπόθεση για την πραγματοποίηση συναντήσεων μεταξύ εκπροσώπων συμφερόντων και του οικείου μόνιμου αντιπροσώπου και αναπληρωτή μόνιμου αντιπροσώπου θα είναι η εγγραφή των εκπροσώπων αυτών στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Η προϋπόθεση αυτή κάλυπτε συναντήσεις μόνο κατά τη διάρκεια της εξάμηνης προεδρίας του Συμβουλίου από το εκάστοτε κράτος μέλος, καθώς και των αμέσως προηγούμενων έξι μηνών, και τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν επίσης να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις αυτές.

11 Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν επίσης σημαντικές εξελίξεις στα κράτη μέλη της ΕΕ όσον αφορά τη ρύθμιση του λόμπινγκ. Επί του παρόντος, οκτώ κράτη μέλη (Γερμανία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Λιθουανία, Αυστρία, Πολωνία και Σλοβενία) διαθέτουν συστήματα υποχρεωτικής εγγραφής για τους εκπροσώπους συμφερόντων, ενώ τέσσερα (Βέλγιο, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Ρουμανία) έχουν συστήματα προαιρετικής εγγραφής¹⁴. Εκτός ΕΕ, ο Καναδάς και οι ΗΠΑ συγκαταλέγονται μεταξύ των χωρών που έχουν καθιερώσει υποχρεωτικά μητρώα εκπροσώπων συμφερόντων.

12 Τον Δεκέμβριο του 2022 έγιναν καταγγελίες ότι το Κατάρ είχε επηρεάσει με παράνομες μεθόδους πρώην και νυν βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με σκοπό την επίτευξη στόχων εξωτερικής πολιτικής¹⁵ («Qatargate»). Κατόπιν αυτού, το Κοινοβούλιο ενέκρινε **σειρά αποφάσεων** σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο αυτό εφαρμόζει το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ:

- ο τον Δεκέμβριο του 2022, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου υπέβαλε **πρόταση 14 σημείων** για τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων για τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύο εκ των οποίων αφορούσαν την υποβολή των εκπροσώπων συμφερόντων σε αυστηρότερους ελέγχους και την υποχρεωτική δημοσίευση των συναντήσεων·

¹³ Πολιτική δήλωση με την ευκαιρία της έγκρισης της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας.

¹⁴ Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, **Μητρώο διαφάνειας: ποια συμφέροντα επιδιώκονται, από ποιον και με τι προϋπολογισμό;**, 2018 (επικαιροποιήθηκε το 2021), και ελληνικός νόμος για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων επιρροής 4829/2021, ο οποίος εγκρίθηκε αργότερα.

¹⁵ Δήλωση της Διάσκεψης των Προέδρων, 13 Δεκεμβρίου 2022, και **Σκάνδαλο διαφθοράς: το Κοινοβούλιο κινεί μεταρρυθμίσεις για διαφάνεια και λογοδοσία**, 15 Δεκεμβρίου 2022.

- ο τον Απρίλιο του 2023, το όργανο που καταρτίζει εσωτερικούς κανόνες για το Κοινοβούλιο (Προεδρείο) ενέκρινε **νέα μέτρα σχετικά με τους πρώην βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, ορίζοντας ότι θα πρέπει να παρέρχονται έξι μήνες μετά τη λήξη της θητείας τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες λόμπινγκ, και ότι θα πρέπει προηγουμένως να εγγραφούν στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ·
- ο τον Μάιο του 2023, το Προεδρείο ενέκρινε νέους «κανόνες πρόσβασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο» με σκοπό την αποσαφήνιση των δικαιωμάτων πρόσβασης των εκπροσώπων συμφερόντων, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 8η Ιουνίου 2023·
- ο τον Ιούνιο του 2023, το Προεδρείο ενέκρινε **πρόσθετους κανόνες σχετικά με τη συμμετοχή εκπροσώπων συμφερόντων σε όλες τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται εντός του Κοινοβουλίου**, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 12η Ιουλίου 2023· και
- ο τον Σεπτέμβριο του 2023, το Κοινοβούλιο τροποποίησε τον **Κανονισμό** του, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2023, ώστε να συμπεριλάβει τη γενική απαίτηση για όλους τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τους κοινοβουλευτικούς βοηθούς τους να δημοσιεύουν τις προγραμματισμένες συναντήσεις που αφορούν κοινοβουλευτικές εργασίες με εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ¹⁶.

¹⁶ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2023/2095\(REG\)](#), τροπολογία 13, Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Παράρτημα Ι – άρθρο 5 α (νέο).

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

13 Στόχος του εν προκειμένω ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσο το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αποτελεί χρήσιμο μέσο που διασφαλίζει τη διαφάνεια στο πλαίσιο δραστηριοτήτων λόμπινγκ που λαμβάνουν χώρα σε επίπεδο ΕΕ. Αξιολογήσαμε κατά πόσον:

- ο η ΔΣ του 2021, ως βάση του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, συνάδει με τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της διαφάνειας και της ακεραιότητας που ισχύουν για τις δραστηριότητες λόμπινγκ, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων μέτρα επιβολής για τους εκπροσώπους συμφερόντων·
- τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα αξιοποιούν κατάλληλα την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ ως προϋπόθεση για την άσκηση δραστηριοτήτων λόμπινγκ·
- οι ρυθμίσεις εργασίας της γραμματείας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ συμβάλλουν στην εξασφάλιση καλής ποιότητας δεδομένων σχετικά με τις δραστηριότητες λόμπινγκ· και
- ο δημόσιος ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ προσφέρει χρήσιμο περιεχόμενο και είναι φιλικός προς τον χρήστη.

14 Δεν αξιολογήσαμε κατά πόσον θα ήταν δυνατή η συγκρότηση και λειτουργία ενός μητρώου διαφάνειας με άλλους τρόπους πέραν της υπογραφής μιας διοργανικής συμφωνίας. Ούτε αξιολογήσαμε εναλλακτικούς τρόπους λειτουργίας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, όπως η σύστασή του στο πλαίσιο ενός εκ των υπογραφόντων θεσμικών οργάνων αντί του επιμερισμού των σχετικών εργασιών μεταξύ των υπογραφόντων θεσμικών οργάνων ή η ανάθεση του σχετικού καθήκοντος σε ανεξάρτητο εξωτερικό φορέα.

15 Μολονότι δεν υπάρχουν επίσημα αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα σχετικά με τις δραστηριότητες λόμπινγκ, εφαρμόζονται διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές. Για τις ελεγκτικές εργασίες μας βασιστήκαμε στις [δέκα αρχές του ΟΟΣΑ για τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στις δραστηριότητες λόμπινγκ](#) και συμβουλευθήκαμε εκπροσώπους του οργανισμού. Λάβαμε επίσης υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη θέσπιση νομικών ρυθμίσεων για τις δραστηριότητες λόμπινγκ στο πλαίσιο της λήψης δημόσιων αποφάσεων¹⁷, η οποία συνάδει με τις αρχές του ΟΟΣΑ.

16 Εξετάσαμε δημοσιεύσεις¹⁸ σχετικά με τις εν λόγω διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και τις ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται στο πλαίσιο εθνικών συστημάτων εγγραφής. Επίσης, εξετάσαμε τα συστήματα των 12 χωρών που διαθέτουν μητρώο υποχρεωτικής ή προαιρετικής εγγραφής για τους εκπροσώπους συμφερόντων (βλέπε σημείο [11](#)) και αντήσαμε παραδείγματα ορθών πρακτικών σε τέσσερις χώρες (Γερμανία, Ιρλανδία, Αυστρία και Καναδάς).

17 Επικεντρώσαμε τις ελεγκτικές εργασίες στην περίοδο 2019-2022. Εξετάσαμε τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, τα πρακτικά των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και έγγραφα σχετικά με τις δραστηριότητες της γραμματείας. Συνομιλήσαμε με υπαλλήλους της γραμματείας, καθώς και του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Επίσης, συναντήσαμε εκπροσώπους του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας. Λάβαμε υπόψη τις σχετικές εξελίξεις μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2023.

18 Χρησιμοποιήσαμε τεχνικές ανάλυσης δεδομένων για τη διασταύρωση του συνολικού πληθυσμού των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ (το οποίο απαριθμούσε συνολικά 12 653 εγγεγραμμένους στις 5 Οκτωβρίου 2022, χρόνο κατά τον οποίο εξαγάγαμε τα δεδομένα) με τις πληρωμές που είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό σύστημα της Επιτροπής (ABAC). Πραγματοποιήσαμε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ από άποψη πληρότητας και ακρίβειας. Επιλέξαμε επίσης δείγμα βάσει κινδύνου 100 εγγεγραμμένων, προκειμένου να αξιολογήσουμε την ποιότητα των σχετικών με τους εγγεγραμμένους δεδομένων και τους ελέγχους που διενεργούσε η γραμματεία, με γνώμονα ορισμένους κινδύνους, όπως η απουσία δεδομένων σε υποχρεωτικά

¹⁷ Συμβούλιο της Ευρώπης, [Σύσταση CM/Rec \(2017\)2](#) και αιτιολογική έκθεση.

¹⁸ ΟΟΣΑ, [Lobbying in the 21st century: Transparency, integrity and access](#), OECD Publishing, Παρίσι, 2021,· ΟΟΣΑ, Recommendation of the Council on principles for transparency and integrity in lobbying [OECD/LEGAL/0379](#)· και Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση [CM/Rec\(2017\)](#).

πεδία, ακραία δεδομένα διασταυρωτικών ελέγχων μεταξύ του πλήθους των υπαλλήλων και του κόστους των δραστηριοτήτων λόμπινγκ, και αποκλίσεις που προέκυψαν κατά τη διασταύρωση των δεδομένων με το ABAC. Το δείγμα μας περιλάμβανε ευρύ φάσμα εκπροσώπων συμφερόντων που είχαν εγγραφεί μεταξύ του 2008 και του 2022, με αποτέλεσμα η πιθανότητα να έχουν υποβληθεί σε τουλάχιστον έναν έλεγχο ποιότητας να είναι υψηλή, συμπεριλαμβανομένης της αναδρομικής αξιολόγησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας.

19 Η ΔΣ του 2021 πρόκειται να υποβληθεί σε επανεξέταση μέχρι τον Ιούλιο του 2025. Ως εκ τούτου, σκοπός του ελέγχου μας ήταν να παράσχουμε επίκαιρη ανάλυση και συστάσεις που θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω επανεξέτασης.

Παρατηρήσεις

Η διοργανική συμφωνία για το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ παρουσιάζει θετικά χαρακτηριστικά, όμως τα μέτρα επιβολής είναι ελλιπή

20 Οι δέκα αρχές¹⁹ που έχει διατυπώσει ο ΟΟΣΑ παρέχουν στους φορείς λήψης αποφάσεων κατευθύνσεις και καθοδήγηση για την ενίσχυση της διαφάνειας και της ακεραιότητας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων λόμπινγκ σε τέσσερις βασικούς τομείς (βλέπε επίσης [πίνακα 1](#)):

- ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού και δίκαιου πλαισίου που ευνοεί την ανοικτότητα και την πρόσβαση·
- ενίσχυση της διαφάνειας·
- προώθηση μιας νοοτροπίας ακεραιότητας· και
- καθιέρωση μηχανισμών που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή, συμμόρφωση και επανεξέταση του πλαισίου που διέπει το λόμπινγκ.

21 Αξιολογήσαμε κατά πόσον η [ΔΣ του 2021](#) συνάδει με τις εν λόγω αρχές.

Η ΔΣ του 2021 συνάδει σε γενικές γραμμές με τις διεθνείς αρχές

22 Η ΔΣ του 2021 καθιερώνει πλαίσιο και αρχές λειτουργίας για τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα. Συγκεκριμένα, διατυπώνει ορισμούς²⁰, καθορίζει ποιες δραστηριότητες λόμπινγκ καλύπτονται από τη συμφωνία και ποιες όχι²¹, και προσδιορίζει τις δομές διακυβέρνησης και εργασίας²². Για τη σύσταση του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ προβλέπονται διατάξεις επιλεξιμότητας για τους αιτούντες, ένας κώδικας δεοντολογίας για τους εκπροσώπους συμφερόντων, συγκεκριμένες πληροφορίες που πρέπει να καταχωρίζονται στο Μητρώο, και διατάξεις σχετικά με

¹⁹ Recommendation of the Council Principles for transparency and Integrity in Lobbying OECD/LEGAL/0379.

²⁰ [ΔΣ του 2021](#), άρθρο 2.

²¹ Αυτόθι, άρθρα 3 και 4.

²² Αυτόθι, άρθρα 7 και 8.

την παρακολούθηση, τις έρευνες και τα συναφή μέτρα²³. Διαπιστώσαμε ότι η ΔΣ του 2021 συνάδει σε γενικές γραμμές με τις δέκα αρχές του ΟΟΣΑ, όπως φαίνεται στον **πίνακα 1**.

Πίνακας 1 – Αξιολόγηση του πλαισίου της ΔΣ του 2021 με βάση τις αρχές του ΟΟΣΑ

Τέσσερις κύριοι τομείς που προσδιορίζει ο ΟΟΣΑ	10 αρχές του ΟΟΣΑ για τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στον τομέα του λόμπινγκ	Η αξιολόγηση της ΔΣ του 2021 από το ΕΕΣ
I. Ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού και δίκαιου πλαισίου που ευνοεί την ανοικτότητα και την πρόσβαση	1. Οι χώρες πρέπει να διασφαλίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού παρέχοντας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση στην ανάπτυξη και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών.	<p>✓ Καθιερώνει το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, το οποίο παρέχει στους εκπροσώπους συμφερόντων πρόσβαση στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.</p> <p>○ Δεν προϋποθέτουν όλες οι δραστηριότητες λόμπινγκ εγγραφή στο Μητρώο. Εναπόκειται στα θεσμικά όργανα να αποφασίσουν για ποιες από τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τη ΔΣ του 2021 η εγγραφή συνιστά προϋπόθεση.</p>
	2. Οι κανόνες και οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το λόμπινγκ πρέπει να διευθετούν τις ανησυχίες που απορρέουν από πρακτικές λόμπινγκ σχετικά με τη διακυβέρνηση και να λαμβάνουν υπόψη το κοινωνικοπολιτικό και διοικητικό πλαίσιο.	<p>✓ Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα διαμορφώνουν τη διακυβέρνηση του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ μέσω του διοικητικού συμβουλίου, προβλέποντας έτσι έναν μηχανισμό λογοδοσίας και εποπτείας. Το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ περιλαμβάνει διατάξεις επιλεξιμότητας, κώδικα δεοντολογίας και επιχειρησιακές διαδικασίες.</p>
	3. Οι κανόνες και οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το λόμπινγκ πρέπει να συνάδουν με τα ευρύτερα κανονιστικά πλαίσια και πλαίσια πολιτικής.	<p>✓ Καταρτίζει κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το λόμπινγκ, προσαρμοσμένους στους σκοπούς της ΕΕ.</p>
	4. Οι χώρες πρέπει να ορίζουν με σαφήνεια τους όρους «λόμπινγκ» και «εκπρόσωπος συμφερόντων» όταν σχεδιάζουν να καταρτίσουν ή καταρτίζουν κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το λόμπινγκ.	<p>✓ Περιλαμβάνει ορισμό του «λομπίστα» / «εκπροσώπου συμφερόντων».</p> <p>✓ Ορίζεται έμμεσα ο όρος «λόμπινγκ» και παρέχεται ενδεικτικός κατάλογος των σχετικών δραστηριοτήτων.</p>
II. Ενίσχυση της διαφάνειας	5. Οι χώρες πρέπει να παρέχουν κατάλληλο βαθμό διαφάνειας ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν πρόσβαση σε επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες λόμπινγκ.	<p>✓ Δημιουργεί έναν ιστότοπο δημοσίως προσβάσιμο, στον οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να βρουν πληροφορίες σχετικά με το λόμπινγκ.</p>

²³ Αυτόθι, άρθρο 6 και παραρτήματα I και III.

Τέσσερις κύριοι τομείς που προσδιορίζει ο ΟΟΣΑ	10 αρχές του ΟΟΣΑ για τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στον τομέα του λόμπινγκ	Η αξιολόγηση της ΔΣ του 2021 από το ΕΕΣ
	6. Οι χώρες πρέπει να παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη — συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρήσεων, των μέσων ενημέρωσης και του ευρύτερου κοινού— τη δυνατότητα να ελέγχουν τις δραστηριότητες λόμπινγκ.	
III. Προώθηση μιας νοοτροπίας ακεραιότητας	7. Οι χώρες πρέπει να προωθούν μια νοοτροπία ακεραιότητας στους δημόσιους οργανισμούς και στη λήψη αποφάσεων, καταρτίζοντας σαφείς κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές για τη δεοντολογία των δημόσιων υπαλλήλων.	✓ Αυτό διευθετείται μέσω των επιμέρους αποφάσεων που λαμβάνουν τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της ΕΕ και του ευρύτερου πλαισίου δεοντολογίας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.
	8. Οι εκπρόσωποι συμφερόντων πρέπει να συμμορφώνονται με τα πρότυπα επαγγελματισμού και διαφάνειας και είναι από κοινού υπεύθυνοι για την προώθηση μιας νοοτροπίας διαφάνειας και ακεραιότητας στον τομέα του λόμπινγκ.	✓ Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των αιτούντων για εγγραφή είναι η επιβεβαίωση της συμμόρφωσής τους με τον κώδικα δεοντολογίας που έχει καταρτιστεί για το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.
IV. Καθιέρωση μηχανισμών που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή, συμμόρφωση και επανεξέταση	9. Οι χώρες πρέπει να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή βασικών παραγόντων στην εφαρμογή ενός συνεκτικού φάσματος στρατηγικών και πρακτικών με σκοπό την επίτευξη συμμόρφωσης.	✓ Καθιερώνει μηχανισμό παρακολούθησης, αλλά όχι ειδικές υποχρεώσεις για τους εκπροσώπους συμφερόντων όσον αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων λόμπινγκ. ○ Προβλέπονται μέτρα για την αντιμετώπιση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, όχι όμως κυρώσεις.
	10. Οι χώρες πρέπει να επανεξετάζουν σε περιοδική βάση τη λειτουργία των κανόνων και των κατευθυντήριων γραμμών τους σχετικά με το λόμπινγκ και να προβαίνουν στις αναγκαίες προσαρμογές με βάση την αποκτηθείσα πείρα.	✓ Απαιτεί την τακτική αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων που λαμβάνονται, με σκοπό, κατά περίπτωση, τη διατύπωση συστάσεων για τη βελτίωση και την ενίσχυση των σχετικών μέτρων, χωρίς να διευκρινίζεται η συχνότητα της αξιολόγησης. Ορίζει ότι η ΔΣ του 2021 πρέπει να επανεξεταστεί έως τον Ιούλιο του 2025.

✓ Θετικό(-ά) χαρακτηριστικό(-ά)

○ Αδυναμία(-ες)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του εγγράφου «Recommendation of the Council on principles for transparency and integrity in lobbying», [OECD/LEGAL/0379](#), και της ΔΣ του 2021.

23 Στη ΔΣ του 2021 δεν καθορίζονται ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αυτή πρέπει να εφαρμόζεται στην πράξη. Εναπόκειται στα υπογράφοντα θεσμικά όργανα να καθορίζουν ποιες δραστηριότητες προϋποθέτουν την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ και τον τρόπο εφαρμογής των σχετικών όρων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα να εφαρμόζουν τη ΔΣ του 2021 με διαφορετικούς τρόπους σε τομείς όπως τα μέλη και το προσωπικό των θεσμικών οργάνων που καλύπτονται, το τι συνιστά συνάντηση και ποιες πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις πρέπει να δημοσιεύονται. Συνεπώς, ακολουθούνται διαφορετικές

προσεγγίσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι εκπρόσωποι συμφερόντων μπορούν να αλληλεπιδρούν με τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα.

Το κύριο διαθέσιμο μέτρο επιβολής είναι η διαγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων από το Μητρώο

24 Σύμφωνα με τις αρχές του ΟΟΣΑ, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση, οι χώρες πρέπει να σχεδιάσουν και να εφαρμόζουν ένα συνεκτικό φάσμα στρατηγικών και μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και της επιβολής με τους κατάλληλους πόρους²⁴. Το Συμβούλιο της Ευρώπης συνιστά επίσης η νομοθεσία που ρυθμίζει το λόμπινγκ να προβλέπει κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, οι οποίες να είναι αποτελεσματικές και να έχουν αναλογικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα²⁵.

25 Η ΔΣ του 2021 δεν αποτελεί νομοθετική πράξη και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεσπίζει κυρώσεις για τους εκπροσώπους συμφερόντων. Σε περίπτωση που εγγεγραμμένοι στο Μητρώο εκπρόσωποι συμφερόντων παραβιάσουν τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπει ο κώδικας δεοντολογίας της **ΔΣ του 2021**, το κύριο διαθέσιμο μέτρο επιβολής είναι η διαγραφή τους από το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ²⁶. Ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβίασης, η γραμματεία μπορεί να απαγορεύσει στους εκπροσώπους συμφερόντων να εγγραφούν εκ νέου για περίοδο που κυμαίνεται από 20 εργάσιμες ημέρες έως δύο έτη, καθώς και να δημοσιεύσει το επιβληθέν μέτρο στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ. Κατά μέσο, μεταξύ του 2019 και του 2022, διαγράφονταν από το Μητρώο ετησίως 990 εκπρόσωποι συμφερόντων σε συνέχεια ελέγχων ποιότητας ή λόγω της μη έγκαιρης επικαιροποίησης της εγγραφής τους. Ωστόσο, από αυτούς, μόλις έξι εκπρόσωποι συμφερόντων διαγράφηκαν από το Μητρώο έπειτα από καταγγελίες και σχετικές έρευνες. Μάλιστα, σε έναν από αυτούς απαγορεύθηκε να εγγραφεί εκ νέου, ενώ για τον συγκεκριμένο εκπρόσωπο συμφερόντων δημοσιεύθηκαν πληροφορίες.

²⁴ Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying, [OECD/LEGAL/0379](#), αρχή 9.

²⁵ Συμβούλιο της Ευρώπης, [Σύσταση CM/Rec \(2017\)2](#), αρχή 15.

²⁶ [ΔΣ του 2021](#), παράρτημα III, ενότητα 8.

26 Σε άλλα συστήματα που θεμελιώνονται σε κάποια νομοθετική πράξη, πέραν της διαγραφής από το οικείο μητρώο, η επιβολή προστίμου συνιστά τη συνηθέστερη μορφή κυρώσεων. Σε ορισμένα από τα συστήματα αυτά προβλέπεται επίσης η επιβολή ποινικών κυρώσεων (βλέπε [πλαίσιο 1](#)). Δεδομένης της προαιρετικής φύσης του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, δεν είναι νομικά δυνατή η επιβολή ποινικών ή οικονομικών κυρώσεων.

Πλαίσιο 1

Παραδείγματα κυρώσεων που επιβάλλονται στο πλαίσιο εθνικών μητρώων διαφάνειας βάσει νομοθετικής πράξης

Γερμανία

Εάν η εγγραφή i) δεν πραγματοποιήθηκε, ii) δεν πραγματοποιήθηκε σωστά, iii) δεν πραγματοποιήθηκε εγκαίρως ή iv) δεν ολοκληρώθηκε, μπορούν να επιβληθούν πρόστιμα ύψους έως 20 000 ευρώ για εξ αμελείας παραβίαση και έως 50 000 ευρώ για εκ προθέσεως παραβίαση.

Ιρλανδία

Η μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία που διέπει το λόμπινγκ τιμωρείται με πρόστιμο ύψους έως 2 500 ευρώ ή με ποινή φυλάκισης έως και δύο ετών.

Αυστρία

Η άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων λόμπινγκ που παραβιάζουν τον ισχύοντα νόμο για το λόμπινγκ τιμωρείται με πρόστιμο ύψους έως 60 000 ευρώ.

Καναδάς

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, οι παραβιάσεις της νομοθεσίας που διέπει το λόμπινγκ τιμωρούνται με ποινές φυλάκισης που κυμαίνονται από 6 μήνες έως δύο έτη.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των [Lobbyregistergesetz](#) (Νόμος περί μητρώου εκπροσώπων συμφερόντων)· [Regulation of Lobbying Act 2015](#)· [Lobbying- und Interessenvertretungs-Transparenz-Gesetz](#) (Νόμος περί διαφάνειας στο πλαίσιο του λόμπινγκ και της εκπροσώπησης συμφερόντων)· και [Lobbying Act R.S.C. 1985, c. 44 \(4th Supp.\)](#).

Δεν απαιτείται για όλες τις δραστηριότητες λόμπινγκ η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, όμως τα θεσμικά όργανα έχουν προβλέψει ορισμένα συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας

27 Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα εφαρμόζουν τη ΔΣ του 2021 εγκρίνοντας τις δικές τους επιμέρους εκτελεστικές αποφάσεις στις οποίες ορίζονται μέτρα αιρεσιμότητας και συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και στοιχεία του πλαισίου δεοντολογίας που ισχύει στα θεσμικά όργανα. Αξιολογήσαμε κατά πόσον η εφαρμογή της ΔΣ του 2021 από τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα καλύπτει διεξοδικά τις αλληλεπιδράσεις με εκπροσώπους συμφερόντων και παρέχει σε αυτούς δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών της ΕΕ.

Οι εκπρόσωποι συμφερόντων απαιτείται να εγγράφονται στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ για ορισμένες μόνο συναντήσεις και δραστηριότητες

28 Σύμφωνα με τη ΔΣ του 2021, ως αιρεσιμότητα νοείται η αρχή σύμφωνα με την οποία η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση από τους εκπροσώπους συμφερόντων ορισμένων καλυπτόμενων από τη συμφωνία δραστηριοτήτων²⁷. Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα εφαρμόζουν την αρχή της αιρεσιμότητας ορίζοντας τις εξής απαιτήσεις:

- ο ορισμένα μέλη (μόνο οι Επίτροποι) και υπάλληλοι των θεσμικών οργάνων οφείλουν να συναντούν μόνο εκπροσώπους συμφερόντων εγγεγραμμένους στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ·
- ο ορισμένες δραστηριότητες (π.χ. συμμετοχή σε επ' ακροατηρίου συζητήσεις, διασκέψεις ή ομάδες εμπειρογνομώνων) πρέπει να ασκούνται αποκλειστικά από εκπροσώπους συμφερόντων που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

²⁷ ΔΣ του 2021, άρθρο 2.

29 Τα θεσμικά όργανα χρησιμοποιούν τις δύο ανωτέρω απαιτήσεις με διαφορετικούς τρόπους. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή εφαρμόζουν παράλληλα και τις δύο. Από τη μεριά του, το Κοινοβούλιο εφαρμόζει την αρχή της αιρεσιμότητας για τις συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων με ενεργό συμμετοχή σε εκδηλώσεις (π.χ. ως ομιλητές ή συνδιοργανωτές), αλλά όχι για τις ατομικές συναντήσεις με τα μέλη και το προσωπικό του.

30 Οι εκπρόσωποι συμφερόντων πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ πριν από τη διεξαγωγή ορισμένων συναντήσεων. Την ευθύνη της επιβολής του μέτρου αυτού φέρουν τα μέλη και το προσωπικό των θεσμικών οργάνων. Αρχικά αξιολογήσαμε τον βαθμό στον οποίο τα μέλη και το προσωπικό δεσμεύονται από την υποχρέωση να συναντούν μόνο εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων. Στη συνέχεια αξιολογήσαμε κατά πόσο το φάσμα των δραστηριοτήτων που μπορούν να ασκηθούν μόνο από εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων είναι αρκούντως ευρύ.

31 Διαπιστώσαμε ότι η απαίτηση οι εκπρόσωποι συμφερόντων να είναι εγγεγραμμένοι πριν από τη συνάντησή τους με θεσμικούς εκπροσώπους ισχύει μόνο για τους υψηλού επιπέδου φορείς λήψης αποφάσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Για το Συμβούλιο, οι απαιτήσεις εγγραφής για τους εκπροσώπους συμφερόντων ισχύουν μόνο για συναντήσεις με υπαλλήλους σε ανώτατες θέσεις της Γενικής Γραμματείας του (Γενικός/-ή Γραμματέας και γενικοί/-ές διευθυντές/διευθύντριες). Οι υπάλληλοι, πλην του/της Γενικού/-ής Γραμματέα/-ως και των γενικών διευθυντών/διευθυντριών, ενθαρρύνονται να ελέγχουν αν οι εκπρόσωποι συμφερόντων είναι καταχωρισμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, προτού συμφωνήσουν να τους συναντήσουν²⁸. Στην Επιτροπή, η απαίτηση οι εκπρόσωποι συμφερόντων να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ πριν από τη διεξαγωγή συνάντησης ισχύει για τα μέλη, το προσωπικό των ιδιαίτερων γραφείων τους και το προσωπικό σε ανώτατες θέσεις (Γενικός/-ή Γραμματέας και γενικοί/-ές διευθυντές/διευθύντριες). Στο Κοινοβούλιο, η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αποτελεί προαπαιτούμενο για τη χορήγηση κάρτας εισόδου και, από τον Ιούλιο του 2023, για τη συνδιοργάνωση και την ενεργό συμμετοχή σε εκδηλώσεις που διοργανώνονται στις εγκαταστάσεις του. Για τους βουλευτές και τους βοηθούς τους, έχει διατυπωθεί σύσταση να συναντούν μόνο εκπροσώπους συμφερόντων που είναι εγγεγραμμένοι στο εν λόγω μητρώο· επί του παρόντος, δεν υφίσταται σχετική απαίτηση για τους υπαλλήλους του Κοινοβουλίου.

²⁸ Ανακοίνωση προς το προσωπικό του Συμβουλίου 35/21, ενότητα 2 (δεν είναι δημοσίως διαθέσιμη).

32 Αυτό σημαίνει ότι σε κανένα από τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα δεν συνιστά προϋπόθεση οι εκπρόσωποι συμφερόντων να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, προκειμένου να συναντούν προσωπικό σε ιεραρχικά κατώτερες θέσεις από αυτή του/της γενικού/-ής διευθυντή/διευθύντριας. Ως εκ τούτου, οι συναντήσεις με τους περισσότερους υπαλλήλους δεν υπόκεινται στην απαίτηση αυτή. Για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [πίνακα 2](#) κατωτέρω.

Πίνακας 2 – Απαιτήσεις που ισχύουν για τα μέλη και το προσωπικό που συναντούν εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων

		Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου	Επιτροπή
Μέλη	Βουλευτές ΕΚ / Επίτροποι	○	-	✓
Εργαζόμενοι για λογαριασμό των Μελών	Προσωπικό των Μελών (ιδιαίτερα γραφεία, βοηθοί βουλευτών ΕΚ)	○	-	✓
Προσωπικό	Γενικός/-ή Γραμματέας	✗	✓	✓
	Γενικοί/-ές διευθυντές/διευθύντριες	✗	✓	✓
	Αναπληρωτές γενικοί διευθυντές/Αναπληρώτριες γενικές διευθύντριες	✗	○	○
	Διευθυντές/Διευθύντριες	✗	○	○
	Ανώτεροι/-ες σύμβουλοι, σύμβουλοι	✗	○	○
	Προϊστάμενοι/-ες μονάδας	✗	○	○
	Λοιπό προσωπικό	✗	○	○

✓ Όσοι κατέχουν τις θέσεις αυτές πρέπει να συναντούν μόνο εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων

✗ Δεν ισχύουν απαιτήσεις

○ Δεν ισχύουν απαιτήσεις, αλλά έχει διατυπωθεί σύσταση οι συναντήσεις να γίνονται μόνο με εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της αιτιολογικής σκέψης (6) της απόφασης 2014/838/ΕΕ, Ευρατόμ της Επιτροπής, του άρθρου 7 της απόφασης 2018/С 65/06 της Επιτροπής, των κανόνων που προβλέπονται στο άρθρο 11, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2023, και του άρθρου 3 της απόφασης (ΕΕ) 2021/929 του Συμβουλίου.

33 Ο ορισμός του τι συνιστά συνάντηση είναι σημαντικός τόσο για συναντήσεις για τις οποίες η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αποτελεί προϋπόθεση όσο και για τις ανάγκες συμπληρωματικών μέτρων διαφάνειας. Η ΔΣ του 2021 αντιμετωπίζει το ζήτημα αυτό προσδιορίζοντας τι δεν πρέπει να θεωρείται συνάντηση²⁹. Κάθε υπογράφων θεσμικό όργανο εφαρμόζει στην πράξη τον ορισμό αυτό είτε μέσω επίσημων εκτελεστικών αποφάσεων είτε μέσω άτυπων εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών (βλέπε [πλαίσιο 2](#)).

Πλαίσιο 2

Οι ορισμοί που υιοθετούν τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα για το τι συνιστά ατομική «συνάντηση»

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ως προγραμματισμένη συνάντηση νοείται κάθε συνάντηση που διοργανώνεται με πρωτοβουλία ενός εκπροσώπου συμφερόντων ή του/της βουλευτή του ΕΚ (προαιρετική δημοσίευση των συναντήσεων), προέδρου, εισηγητή/εισηγήτριας ή σκιώδους εισηγητή/εισηγήτριας (υποχρεωτική δημοσίευση των συναντήσεων), την οποία έχει αποδεχτεί το άλλο μέρος και για την οποία έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα. Το επίθετο «προγραμματισμένη» υποδηλώνει ότι οι τυχαίες συναντήσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του σχετικού ορισμού.

Συμβούλιο

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου απαιτεί την εγγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων για τη διεξαγωγή οποιασδήποτε συνάντησης που διοργανώνεται μεταξύ εκπροσώπων συμφερόντων και του/της Γενικού/-ής Γραμματέα/-ως και των γενικών διευθυντών/διευθυντριών. Η απαίτηση αυτή καλύπτει τόσο τις συναντήσεις με φυσική παρουσία όσο και εκείνες που πραγματοποιούνται με οποιασδήποτε μορφής εξ αποστάσεως σύνδεση, είτε εντός είτε εκτός των εγκαταστάσεων του Συμβουλίου, όμως δεν καλύπτει τις συναντήσεις με αμιγώς ιδιωτικό ή κοινωνικό χαρακτήρα ή τις αυθόρμητες συναντήσεις.

²⁹ ΔΣ του 2021, άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο στ).

Επιτροπή

Ως «συνάντηση» νοούνται οι διμερείς επαφές που οργανώνονται με πρωτοβουλία οργάνωσης ή αυτοαπασχολούμενου ατόμου ή μέλους της Επιτροπής ή/και μέλους του ιδιαίτερου γραφείου του/της ή γενικού/-ής διευθυντή/διευθύντριας για τη συζήτηση θέματος που αφορά τη διαμόρφωση και την εφαρμογή πολιτικής της Ένωσης. Οι επαφές που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας η οποία προβλέπεται από τις Συνθήκες ή από πράξεις της Ένωσης και η οποία υπάγεται στην άμεση αρμοδιότητα του μέλους της Επιτροπής ή του/της γενικού/-ής διευθυντή/διευθύντριας, καθώς και οι επαφές αποκλειστικά ιδιωτικού ή κοινωνικού χαρακτήρα ή οι μη προγραμματισμένες επαφές εξαιρούνται από την έννοια αυτή. Για την Επιτροπή, οι βιντεοδιασκέψεις και όλα τα είδη τηλεδιασκέψεων που διοργανώνονται για να συζητηθούν θέματα σχετικά με τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών της ΕΕ θεωρούνται συναντήσεις, κάτι που δεν ισχύει για τις κατ' ιδίαν τηλεφωνικές συνομιλίες.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του άρθρου 2, στοιχείο β), της απόφασης 2014/838/ΕΕ, Ευρατόμ της Επιτροπής, και του άρθρου 2, στοιχείο α), της απόφασης 2014/839/ΕΕ, Ευρατόμ της Επιτροπής.

34 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι μόνο οι συναντήσεις που έχουν προγραμματιστεί εκ των προτέρων εμπίπτουν σαφώς στους ορισμούς της «συνάντησης» που έχουν διατυπώσει τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα. Οι αυθόρμητες συναντήσεις δεν καλύπτονται από τη ΔΣ του 2021. Άλλες μορφές αλληλεπίδρασης, όπως οι μη προγραμματισμένες τηλεφωνικές συνομιλίες και οι ανταλλαγές μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν θεωρούνται ούτε αυτές συναντήσεις. Αυτό σημαίνει ότι, για ένα εύρος αλληλεπιδράσεων στο πλαίσιο των οποίων οι εκπρόσωποι συμφερόντων ενδέχεται να επιδιώξουν να ασκήσουν επιρροή σε μέλη ή στο προσωπικό, το λόμπινγκ που λαμβάνει χώρα μπορεί να υπερβαίνει τα όρια της διαφάνειας που εξασφαλίζεται με το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

35 Δεδομένου ότι τα μέλη και το προσωπικό των υπογραφότων θεσμικών οργάνων είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών στην πράξη, είναι σημαντικό να γνωρίζουν τους σχετικούς κανόνες, τις κατευθυντήριες γραμμές και τους ορισμούς. Σύμφωνα με τις [ετήσιες εκθέσεις](#) που αφορούν τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, τα θεσμικά όργανα έχουν λάβει μέτρα για την ευαισθητοποίηση γύρω από το ζήτημα. Η ευαισθητοποίηση αυτή αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι δεν υπήρχαν αρκετοί μηχανισμοί εσωτερικών δικλίδων με τους οποίους να εξακριβώνεται αν, στην πράξη, τα μέλη και το προσωπικό απαιτούν από τους εκπροσώπους συμφερόντων, ενόψει συνάντησης μαζί τους, να εγγράφονται στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

36 Σε εθνικό επίπεδο, ορισμένες ρυθμίσεις σχετικά με το λόμπινγκ, που βασίζονται σε νομοθετικές πράξεις, είναι υποχρεωτικές για τους εκπροσώπους συμφερόντων και καλύπτουν ευρύτερο φάσμα υπαλλήλων απ' ό,τι σε επίπεδο ΕΕ (βλέπε παράδειγμα στο [πλαίσιο 3](#)).

Πλαίσιο 3

Ρυθμίσεις σχετικά με το λόμπινγκ στη Γερμανία

Ο [γερμανικός νόμος περί μητρώου εκπροσώπων συμφερόντων](#) εφαρμόζεται στην εκπροσώπηση ειδικών συμφερόντων στο γερμανικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο (*Bundestag*) και στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση (*Bundesregierung*). Το μητρώο είναι υποχρεωτικό για τους εκπροσώπους συμφερόντων από την 1η Ιανουαρίου 2022.

Όσον αφορά το γερμανικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο, στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου εμπίπτουν όχι μόνο τα μέλη του κοινοβουλίου και τα ανώτατα στελέχη, αλλά και οι υπάλληλοι που εργάζονται για αυτούς, βάσει της παραδοχής ότι αποτελούν και οι ίδιοι αποδέκτες μηνυμάτων που αποσκοπούν να επηρεάσουν τη διαμόρφωση πολιτικής ή τη λήψη αποφάσεων.

37 Τα θεσμικά όργανα που προσχώρησαν στη ΔΣ του 2021 έχουν θέσει την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ ως προϋπόθεση για την άσκηση άλλων δραστηριοτήτων λόμπινγκ πέραν των συναντήσεων. Οι εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής που ρυθμίζουν το ζήτημα αυτό χρονολογούνται από το 2014 και το 2018, ενώ οι σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου είναι περισσότερο πρόσφατες. Το Κοινοβούλιο απαιτεί την εγγραφή για την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων και, τον Ιούνιο του 2023, επικαιροποίησε τους κανόνες του, προκειμένου να καλύπτονται περισσότερες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του. Στον [πίνακα 3](#) παρέχεται επισκόπηση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων, για τις οποίες απαιτείται η εγγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Πίνακας 3 – Δραστηριότητες λόμπινγκ για τις οποίες απαιτείται η πρότερη εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ

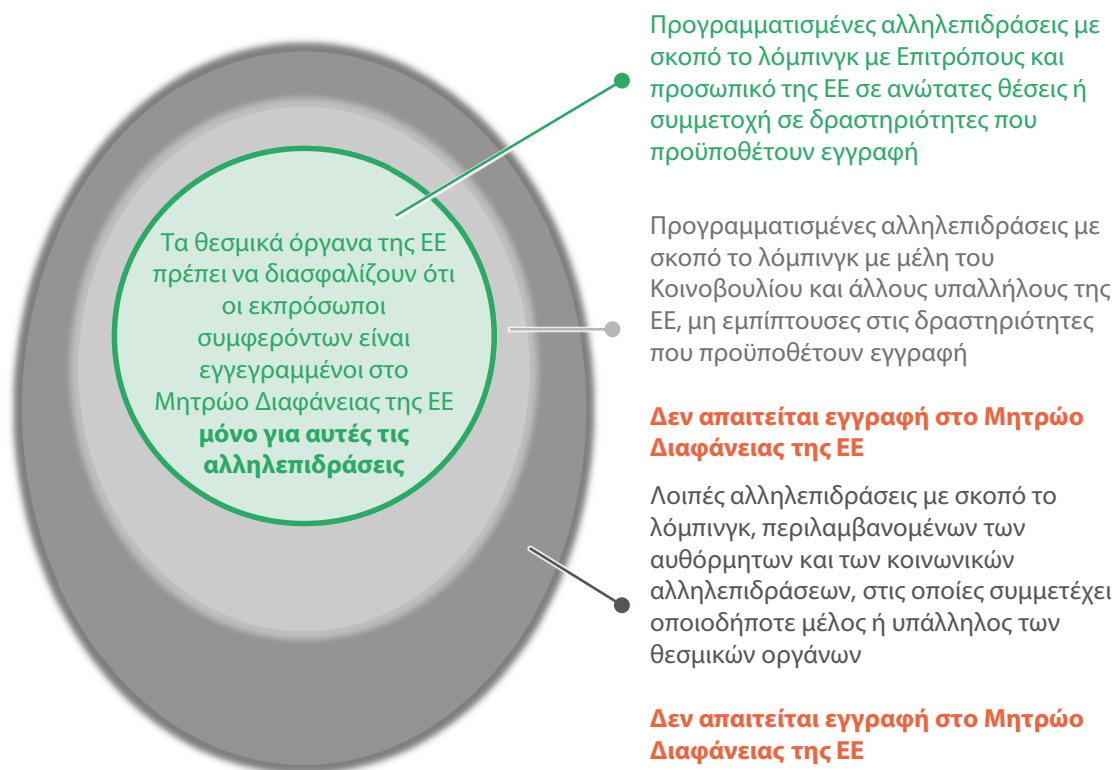
Κοινοβούλιο	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου	Επιτροπή
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διακομματικές ομάδες και άλλες ανεπίσημες ομάδες ✓ Αγορητές σε ακροάσεις επιτροπών ✓ Απόκτηση καρτών ελευθέρως εισόδου μακράς διαρκείας 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συμμετοχή ορισμένων κατηγοριών ατόμων και οργανώσεων σε ομάδες εμπειρογνομόνων της Επιτροπής: — άτομα (τύπος Β) — οργανώσεις (τύπος Γ)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σύμπραξη στην οργάνωση ή/και συμμετοχή ως ενεργοί προσκεκλημένοι σε οποιαδήποτε εκδήλωση διοργανώνει το Κοινοβούλιο στις εγκαταστάσεις του (από τις 12 Ιουλίου 2023) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συμμετοχή σε θεματικές ενημερώσεις και, ως ομιλητές, σε δημόσιες εκδηλώσεις που διοργανώνει η Γενική Γραμματεία 	

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της απόφασης C(2016)3301 της Επιτροπής σχετικά με τους οριζόντιους κανόνες για τις ομάδες εμπειρογνομόνων, του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2019, των άρθρων 35 και 35α του επικαιροποιημένου Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2023, της απόφασης του Προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Ιουνίου 2023, και των άρθρων 4 και 5 της απόφασης (ΕΕ) 2021/929 του Συμβουλίου.

38 Κατά τη διάρκεια των ελεγκτικών εργασιών μας, διαπιστώσαμε ότι μία ΜΚΟ, η οποία συνδέεται με το «Qatargate», δεν ήταν μεν εγγεγραμμένη στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, ωστόσο συνδιοργάνωσε [διάσκεψη με τις υπηρεσίες του Κοινοβουλίου στις εγκαταστάσεις του τον Ιούνιο του 2022](#). Την περίοδο εκείνη, σύμφωνα με τους κανόνες του Κοινοβουλίου, η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ δεν αποτελούσε προϋπόθεση για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας, κάτι το οποίο άλλαξε σε συνέχεια της επικαιροποίησης του Κανονισμού του Κοινοβουλίου που τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2023.

39 Η Επιτροπή ορίζει την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή ορισμένων μόνο κατηγοριών ατόμων και οργανώσεων σε ομάδες εμπειρογνομόνων της. Εντούτοις, δεν απαιτεί την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ για την άσκηση καμίας άλλης δραστηριότητας λόμπινγκ που περιγράφεται στο άρθρο 3 της [ΔΣ του 2021](#). Αυτό σημαίνει ότι οι εκπρόσωποι συμφερόντων μπορεί να συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως η διοργάνωση ή η συμμετοχή σε διασκέψεις, εκδηλώσεις, ακροάσεις ή εκστρατείες επικοινωνίας από κοινού με την Επιτροπή χωρίς να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Στο [γράφημα 4](#) παρουσιάζεται συνοπτικά το πεδίο εφαρμογής της αρχής της αιρεσιμότητας που προβλέπεται στη ΔΣ του 2021.

Γράφημα 4 – Συνοπτική παρουσίαση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της αιρεσιμότητας που προβλέπεται στη ΔΣ του 2021¹

¹ Το μέγεθος των σχημάτων είναι ενδεικτικό και μόνο και δεν αντανακλά τις πραγματικές αναλογίες ούτε τα σχετικά μεγέθη.

Πηγή: ΕΕΣ

40 Το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής των απαιτήσεων εγγραφής στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, καθώς και οι διαφορετικές προσεγγίσεις που ακολουθούν τα τρία θεσμικά όργανα, συνεπάγονται για τους εκπροσώπους συμφερόντων που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο εν λόγω μητρώο τη δυνατότητα να συμμετέχουν απρόσκοπτα σε φάσμα συναντήσεων και άλλων δραστηριοτήτων λόμπινγκ με μέλη ή υπαλλήλους των οργάνων.

Τα θεσμικά όργανα λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα προς ενίσχυση της διαφάνειας και ενθάρρυνση της εγγραφής

41 Σύμφωνα με τη ΔΣ του 2021, κάθε υπογράφων θεσμικό όργανο μπορεί να θέτει σε εφαρμογή, παράλληλα με τα μέτρα αιρεσιμότητας, συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας «για την ενθάρρυνση της εγγραφής και την ενίσχυση του κοινού πλαισίου».

42 Αξιολογήσαμε το φάσμα των συμπληρωματικών μέτρων διαφάνειας που εφαρμόζουν τα θεσμικά όργανα σε δύο βασικούς τομείς:

- ο τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με συναντήσεις και δραστηριότητες λόμπινγκ στις οποίες συμμετέχουν μέλη και υπάλληλοι, αφού λάβουν χώρα· και
- ο τα μέτρα που κινητροδοτούν τους εκπροσώπους συμφερόντων να εγγραφούν στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με συναντήσεις και άλλες δραστηριότητες λόμπινγκ

43 Για καθένα από τα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα, εντοπίσαμε τους σχετικούς κανόνες και συστάσεις για τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με συναντήσεις και άλλες δραστηριότητες, και αξιολογήσαμε την κάλυψη και την εφαρμογή τους. Κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, οι πρόεδροι των επιτροπών, οι εισηγητές/εισηγήτριες και οι σκιώδεις εισηγητές/εισηγήτριες στο Κοινοβούλιο όφειλαν να δημοσιεύουν στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με όλες τις προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή των σχετικών ψηφοφοριών σε επίπεδο επιτροπών και ολομέλειας³⁰. Κατόπιν της επικαιροποίησης του Κανονισμού του Κοινοβουλίου στις 13 Σεπτεμβρίου 2023, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2023, όλοι οι βουλευτές του ΕΚ και οι κοινοβουλευτικοί βοηθοί τους οφείλουν να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με όλες τις προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ³¹.

³⁰ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2019.

³¹ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2023/2095(REG), τροπολογία 13, Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Παράρτημα Ι – άρθρο 5 α (νέο).

44 Πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις αυτές δεν αναρτώνται στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ. Αντ' αυτού, περιλαμβάνονται σε πολλές και διάφορες επιμέρους ιστοσελίδες των βουλευτών του ΕΚ, οι οποίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Κοινοβουλίου. Οι συναντήσεις που συνδέονται με συγκεκριμένες κοινοβουλευτικές διαδικασίες απαριθμούνται επίσης στην καταχώριση της σχετικής διαδικασίας στη βάση δεδομένων «Legislative Observatory» (Νομοθετικό Παρατηρητήριο), υπό την ενότητα «Διαφάνεια». Άλλες πληροφορίες που δεν δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ είναι εκείνες που αφορούν τη συμμετοχή εκπροσώπων συμφερόντων σε δραστηριότητες όπως διακομματικές ομάδες, ακροάσεις επιτροπών ή εκδηλώσεις που διοργανώνονται από το Κοινοβούλιο στις εγκαταστάσεις του.

45 Στο Συμβούλιο, δεν υπάρχουν απαιτήσεις, μεταξύ άλλων για το προσωπικό σε ανώτατες θέσεις, που να επιβάλλουν τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων. Ωστόσο, μετά τη δέσμευση που ανέλαβαν τα κράτη μέλη να αποτελεί προϋπόθεση για τη διεξαγωγή συναντήσεων μεταξύ των μόνιμων αντιπροσώπων τους και των αναπληρωτών μόνιμων αντιπροσώπων τους στην ΕΕ και των εκπροσώπων συμφερόντων η εγγραφή των τελευταίων στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ (βλέπε σημείο **10**), δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις αυτές.

46 Στην Επιτροπή, όλοι οι Επίτροποι και οι Γενικοί/-ές Διευθυντές/Διευθύντριες (συμπεριλαμβανομένου/-ης του/της Γενικού/-ής Γραμματέα/-ως) οφείλουν να δημοσιοποιούν, στις οικείες ιστοσελίδες τους, όλες τις επαφές και τις συναντήσεις που πραγματοποιούν υπό την ιδιότητά τους με οργανώσεις ή αυτοαπασχολούμενα άτομα³². Πρόκειται για μια πρακτική που τηρείται και οι πληροφορίες που αναρτώνται στις ιστοσελίδες της Επιτροπής δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ. Όταν ένας εκπρόσωπος συμφερόντων συμμετέχει σε ομάδα εμπειρογνομόνων της Επιτροπής και σε δημόσιες διαβουλεύσεις, η πληροφορία αυτή δημοσιεύεται επίσης στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

³² Αποφάσεις 2014/838/ΕΕ, Ευρατόμ, 2014/839/ΕΕ, Ευρατόμ και 2018/C 65/06 της Επιτροπής.

Μέτρα για την ενθάρρυνση της εγγραφής

47 Δύο από τα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα εφαρμόζουν χρήσιμα συμπληρωματικά μέτρα διαφάνειας, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους εκπροσώπους συμφερόντων να εγγραφούν στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Συγκεκριμένα, παρέχουν στους εγγεγραμμένους πληροφορίες σχετικά με εξελίξεις σε θεματικούς τομείς για τους οποίους έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον, μόλις αυτές γίνουν διαθέσιμες. Αυτό γίνεται μέσω κοινοποίησης με ηλεκτρονικό μήνυμα.

48 Το Κοινοβούλιο ενημερώνει τους εγγεγραμμένους σχετικά με τις δραστηριότητες των επιτροπών του Κοινοβουλίου³³ και η Επιτροπή τους ενημερώνει σχετικά με τις δημόσιες διαβουλεύσεις και τους χάρτες πορείας της³⁴. Το Συμβούλιο δεν έχει μέχρι σήμερα υιοθετήσει αντίστοιχα μέτρα.

Η εφαρμογή των ρυθμίσεων εργασίας της γραμματείας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ προσκρούει σε προβλήματα σχετικά με τον συντονισμό και την ποιότητα των δεδομένων

49 Η ΔΣ του 2021 επισημοποίησε μια δομή διακυβέρνησης δύο επιπέδων, στο πλαίσιο της οποίας η γραμματεία αναφέρεται στο διοικητικό συμβούλιο³⁵ (βλέπε σημείο 06). Το διοικητικό συμβούλιο επιβλέπει τη συνολική εφαρμογή της ΔΣ και συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο. Επίσης, το διοικητικό συμβούλιο καθορίζει τις ετήσιες προτεραιότητες και τις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού, εγκρίνει την ετήσια έκθεση που καταρτίζει η γραμματεία και εκδίδει οδηγίες προς αυτή σχετικά με συγκεκριμένες δραστηριότητες.

³³ Απόφαση του Προεδρείου της 4ης Ιουλίου 2016.

³⁴ Κεφάλαιο VII με τίτλο «Guidelines on Stakeholder Consultation», έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Better Regulation Guidelines» [SWD (2017)350].

³⁵ Πρώτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2021.

50 Με τη ΔΣ του 2021, η γραμματεία συγκροτείται ως κοινή επιχειρησιακή δομή επιφορτισμένη με τη διαχείριση της λειτουργίας του Μητρώου. Ειδικότερα, η γραμματεία αποτελείται από τους/τις προϊσταμένους/-ες μονάδας ή ιεραρχικώς ισοδύναμα πρόσωπα, που είναι αρμόδια για θέματα διαφάνειας σε κάθε υπογράφον θεσμικό όργανο, και το αντίστοιχο προσωπικό τους³⁶. Στα καθήκοντά της περιλαμβάνονται η έκδοση κατευθυντήριων γραμμών για την εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, η παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης και η διεξαγωγή δράσεων ευαισθητοποίησης και άλλων δράσεων επικοινωνίας³⁷. Η γραμματεία καταρτίζει την ετήσια έκθεση που εγκρίνει το διοικητικό συμβούλιο. Είναι υπεύθυνη για την καθημερινή διαχείριση του Μητρώου, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και της λειτουργίας του ιστότοπού του. Αξιολογήσαμε κατά πόσον με τις ρυθμίσεις εργασίας της γραμματείας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ εξυπηρετείται η εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της, ήτοι η επίτευξη ενός βέλτιστου επιπέδου ποιότητας των δεδομένων στο Μητρώο σχετικά με τις δραστηριότητες λόμπινγκ.

Ως κοινή επιχειρησιακή δομή, η γραμματεία απαιτεί εκτεταμένο συντονισμό

51 Μέσω της ΔΣ του 2021, τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα δεσμεύτηκαν να οργανώσουν τη γραμματεία ως κοινή επιχειρησιακή δομή. Ως «συντονιστής» ορίζεται προϊστάμενος/προϊσταμένη μονάδας από ένα από τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα, για ανανεώσιμη θητεία ενός έτους³⁸, και η γραμματεία αποφασίζει με ομοφωνία των τριών προϊσταμένων μονάδας.

52 Τα καθήκοντα της γραμματείας καθορίζονται μεν στη ΔΣ του 2021, όμως τα θεσμικά όργανα δεν έχουν συμφωνήσει επίσημα μεταξύ τους επί του τρόπου οργάνωσης των καθημερινών εργασιών της. Δεν υπάρχει ειδική ομάδα για τη γραμματεία, ούτε έχει εγκριθεί εσωτερικός κανονισμός που να καθορίζει τον τρόπο συνεργασίας των τριών θεσμικών οργάνων.

53 Τα καθήκοντα της γραμματείας επιμερίζονται μεταξύ των τριών θεσμικών οργάνων, λαμβάνοντας υπόψη σειρά κριτηρίων όπως το σε τι συνίσταται το εκάστοτε καθήκον και τη σημασία που αυτό έχει για κάθε θεσμικό όργανο. Τα τρία θεσμικά όργανα συμφώνησαν να μοιράζονται εκ περιτροπής τη διεκπεραίωση των νέων

³⁶ ΔΣ του 2021, άρθρο 8, παράγραφος 1.

³⁷ Αυτόθι, άρθρο 8, παράγραφος 3.

³⁸ Αυτόθι, άρθρο 8, παράγραφος 2.

αιτήσεων (έξι ημέρες για το Συμβούλιο, 11-12 ημέρες για το Κοινοβούλιο, 11-12 ημέρες για την Επιτροπή). Όσον αφορά τα λοιπά καθήκοντα, όπως οι εκάστοτε εν εξελίξει έλεγχοι σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ και η διεκπεραίωση των καταγγελιών, η κατανομή των εργασιών εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τη διαθεσιμότητα προσωπικού στα τρία θεσμικά όργανα. Η Επιτροπή φιλοξενεί τον ιστότοπο του Μητρώου και παρέχει υποστήριξη ΤΠ.

54 Σύμφωνα με εκτιμήσεις της γραμματείας, το 2022³⁹ είχε εργαστεί για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων της το ισοδύναμο 10 υπαλλήλων πλήρους απασχόλησης. Στο τμήμα αυτό των ανθρώπινων πόρων περιλαμβάνονταν μέρος του χρόνου εργασίας των τριών προϊσταμένων μονάδας στα τρία θεσμικά όργανα, καθώς και ο χρόνος εργασίας υπαλλήλων στις μονάδες τους.

55 Η απουσία επίσημων σχετικών ρυθμίσεων καθιστά αναγκαία την ύπαρξη μηχανισμών συντονισμού. Παραδείγματος χάριν, δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τους/τις προϊσταμένους/προϊστάμενες μονάδας στις ομάδες, όλες οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από κοινού και από τους/τις τρεις προϊσταμένους/προϊστάμενες μονάδας των τριών θεσμικών οργάνων. Συνέρχονται κατά μέσο όρο μία φορά τον μήνα για να συζητήσουν και να συμφωνήσουν επί ζητημάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο της από μέρους τους καθημερινής διαχείρισης (ατομικές καταγγελίες, κατανομή των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων κ.λπ.). Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ δύο συναντήσεων, οι προϊστάμενοι/προϊστάμενες μονάδας μπορούν να συναποφασίζουν μέσω γραπτής διαδικασίας.

56 Προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της [ΔΣ του 2021](#), η γραμματεία δημοσίευσε νέο [υπόδειγμα εντύπου εγγραφής](#) και [κατευθυντήριες γραμμές για αιτούντες και εγγεγραμμένους](#). Όλες οι αιτήσεις εγγραφής στο Μητρώο ελέγχονται πλέον βάσει κριτηρίων επιλεξιμότητας. Όσοι εκπρόσωποι συμφερόντων ήταν ήδη εγγεγραμμένοι όφειλαν να επικαιροποιήσουν τις πληροφορίες που τους αφορούσαν χρησιμοποιώντας το νέο έντυπο έως τις 30 Απριλίου 2022. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, οι περισσότεροι από αυτούς (11 200 εγγεγραμμένοι ή το 87 %) είχαν προβεί σε επικαιροποίηση. Η γραμματεία είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο όλων αυτών των τροποποιημένων εγγραφών, κάτι που οδήγησε σε αύξηση του φόρτου εργασίας της το 2022, ιδίως όσον αφορά τα ερωτήματα που απευθύνονταν στο γραφείο τεχνικής υποστήριξης (βλέπε [πίνακα 4](#)).

³⁹ Ετήσια έκθεση για το 2022 σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

Πίνακας 4 – Αριθμός ερωτημάτων προς το γραφείο τεχνικής υποστήριξης της γραμματείας, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Ερωτήματα απευθυνόμενα στο γραφείο τεχνικής υποστήριξης	1 027	1 117	1 255	2 056

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ για τα έτη 2019-2022.

57 Πριν από τη ΔΣ του 2021, η αλληλογραφία με τους εγγεγραμμένους διεκπεραιωνόταν μέσω χωριστών υπηρεσιακών ηλεκτρονικών θυρίδων του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής. Μετά τη θέση σε ισχύ της ΔΣ του 2021, η αλληλογραφία με τους αιτούντες διεκπεραιώνεται μέσω του συστήματος ΤΠ υπηρεσιών υποστήριξης («TR-ADMIN») της γραμματείας, ενώ η αλληλογραφία με τους εγγεγραμμένους εξακολουθεί να διεκπεραιώνεται μέσω των χωριστών υπηρεσιακών ηλεκτρονικών θυρίδων.

58 Δεδομένου, αφενός, του αυξημένου φόρτου εργασίας που προκύπτει από την τήρηση του Μητρώου και, αφετέρου, των μη επισημοποιημένων ρυθμίσεων εργασίας της γραμματείας, απαιτείται εκτεταμένος συντονισμός προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ομάδων στα διάφορα θεσμικά όργανα, κάτι το οποίο αυξάνει τους κινδύνους για την επιχειρησιακή αποδοτικότητα.

Η ποιότητα των δεδομένων δεν είναι η βέλτιστη, όμως πρόσφατα οι έλεγχοι της γραμματείας παρουσίασαν βελτίωση

59 Το Συμβούλιο της Ευρώπης επισημαίνει ότι σε συστήματα που απαιτούν την εγγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων, οι ίδιοι οι εκπρόσωποι οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που τους αφορούν είναι ακριβείς και επικαιροποιημένες. Επομένως, αυτό που συνιστά είναι η δημόσια αρχή που είναι υπεύθυνη για το μητρώο να είναι επίσης σε θέση να ελέγχει την ακρίβεια των πληροφοριών⁴⁰.

⁴⁰ Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec (2017)2 και αιτιολογική έκθεση, αρχή 8.

60 Σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας της ΔΣ του 2021, οι εγγεγραμμένοι οφείλουν να «μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που παρέχουν κατά την εγγραφή [...] να είναι πλήρεις, επικαιροποιημένες, ακριβείς και να μην έχουν παραπλανητικό χαρακτήρα»⁴¹. Η γραμματεία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση του περιεχομένου του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, με στόχο την επίτευξη βέλτιστου επιπέδου ποιότητας των δεδομένων.

61 Η γραμματεία δημιούργησε ένα ειδικό σύστημα ΤΠ, το επονομαζόμενο «TR-ADMIN», προκειμένου να διευκολύνει όλες τις βασικές διαδικασίες του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, και συγκεκριμένα τις εφαρμογές, τους ελέγχους ποιότητας, τη διεκπεραίωση των καταγγελιών και τη βάση δεδομένων για τον ιστότοπο του Μητρώου. Από τη δημιουργία του το 2011, το σύστημα επικαιροποιείται σε περιοδική βάση, ενώ έχει προγραμματιστεί ακόμη μια επικαιροποίηση για το 2024.

62 Προκειμένου να εγγραφούν στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, οι εκπρόσωποι συμφερόντων οφείλουν να υποβάλουν αίτηση διαδικτυακά μέσω του ιστότοπού του. Η γραμματεία παρέχει λεπτομερείς **κατευθυντήριες γραμμές για αιτούντες και εγγεγραμμένους**. Οι αιτούντες πρέπει να παρέχουν πληροφορίες που εμπίπτουν σε διάφορες κατηγορίες (βλέπε **πλαίσιο 4**).

⁴¹ ΔΣ του 2021, παράρτημα Ι, στοιχείο στ).

Πλαίσιο 4

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν οι εκπρόσωποι συμφερόντων κατά την υποβολή αίτησης εγγραφής στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ

- ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας·
- είδος οργάνωσης·
- γενική αποστολή, στόχοι και εντολή·
- ειδικές δραστηριότητες που καλύπτονται από το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ (π.χ. στοχευμένες κύριες νομοθετικές προτάσεις ή πολιτικές της ΕΕ, συμμετοχή σε δομές και πλατφόρμες της ΕΕ)·
- αριθμός ατόμων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες·
- τομείς ενδιαφέροντος, συμμετοχές ως μέλος και συνδεδεμένες οντότητες·
- χρηματοοικονομικά στοιχεία (π.χ. επιχορηγήσεις της ΕΕ).

Οι απαιτούμενες πληροφορίες διευρύνθηκαν κατόπιν της ΔΣ του 2021 και περιλαμβάνουν:

- τα εκπροσωπούμενα συμφέροντα·
- τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών σύμφωνα με την εκάστοτε επιλεγείσα κατηγορία εκπροσωπούμενων συμφερόντων.

Πηγή: Κατευθυντήριες γραμμές για το Μητρώο Διαφάνειας για αιτούντες και εγγεγραμμένους, 2021.

63 Από την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών το 2018, οι εγγεγραμμένοι οφείλουν να επικαιροποιούν ετησίως τις πληροφορίες που τους αφορούν. Μέσω του συστήματος ΤΠ «TR-ADMIN» αποστέλλεται αυτόματα υπενθύμιση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετικά με την προθεσμία για την υποχρεωτική ετήσια επικαιροποίηση. Για τους εγγεγραμμένους που δεν προβαίνουν σε επικαιροποίηση, η εγγραφή τους αναστέλλεται αρχικά και στη συνέχεια, εφόσον είναι αναγκαίο, διαγράφεται από το Μητρώο (βλέπε [γράφημα 5](#)).

Γράφημα 5 – Λειτουργίες υπενθύμισης, αναστολής και διαγραφής του συστήματος διαχείρισης ΤΠ του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ

Το σύστημα αποστέλλει 3 **αυτόματες υπενθυμίσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου** 6 μήνες, 4 εβδομάδες και 2 εβδομάδες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποχρεωτική ετήσια επικαιροποίηση. Για τους εγγεγραμμένους που δεν προβαίνουν σε επικαιροποίηση, η εγγραφή **αναστέλλεται μετά την τελευταία υπενθύμιση**. Εάν μετά την αναστολή δεν προβούν σε καμία ενέργεια, **διαγράφονται** από το μητρώο.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της γραμματείας.

64 Πριν από τη **ΔΣ του 2021**, οι εκπρόσωποι συμφερόντων εγγράφονταν στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ αμέσως μετά την υποβολή της αίτησής τους και εμφανίζονταν ευθύς αμέσως στον ιστότοπό του. Η γραμματεία δεν εξέταζε την επιλεξιμότητά τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης. Η **ΔΣ του 2021** ενίσχυσε το σύστημα αυτό υποχρεώνοντας τη γραμματεία να διαπιστώνει την επιλεξιμότητα των αιτούντων πριν από την καταχώρισή τους στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Επίσης, η γραμματεία ελέγχει σε διαρκή βάση όλα τα δεδομένα ενός υποσυνόλου ήδη εγγεγραμμένων εκπροσώπων συμφερόντων. Στον **πίνακα 5** περιγράφονται οι έλεγχοι ποιότητας των δεδομένων που διενεργούνταν πριν και μετά τη θέση σε ισχύ της **ΔΣ του 2021**.

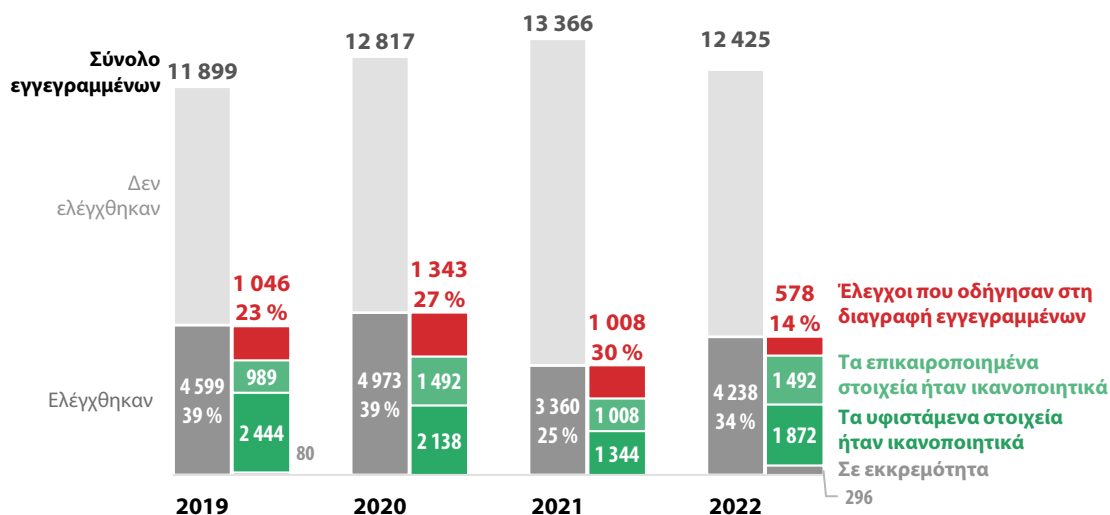
Πίνακας 5 – Οι έλεγχοι ποιότητας των δεδομένων από τη γραμματεία διαχρονικά

	Πριν από τη ΔΣ του 2021	Μετά τη ΔΣ του 2021
Περιορισμένοι έλεγχοι κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης («έλεγχοι επιλεξιμότητας»)	Κανένας	<p>Η γραμματεία θεωρεί <u>επιλέξιμους</u> τους αιτούντες εφόσον:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπει η ΔΣ του 2021. ○ η ύπαρξή τους είναι πραγματική και επαληθεύσιμη. ○ επιδίδονται σε σχετικές δραστηριότητες. ○ δήλωσαν ότι τηρούν τον κώδικα δεοντολογίας (που εισήγαγε η ΔΣ του 2021). <p>Εάν, κατά τη διάρκεια ελέγχου επιλεξιμότητας, τα δεδομένα που έχουν υποβληθεί για τα τέσσερα αυτά στοιχεία δεν κρίνονται ικανοποιητικά, τότε ελέγχονται και όλα τα υπόλοιπα δεδομένα που υπέβαλε ο αιτών.</p>
Έλεγχοι που καλύπτουν το σύνολο των δεδομένων ενός εγγεγραμμένου («έλεγχοι ποιότητας»), όπως παρουσιάζονται στο πλαίσιο 4	<p>Κάθε χρόνο, η γραμματεία διενεργεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ στοχευμένους ελέγχους βάσει κριτηρίων που έχουν συμφωνηθεί εντός της γραμματείας και ετήσιων προτεραιοτήτων που καθορίζει το διοικητικό συμβούλιο. ○ ελέγχους σε <i>ad hoc</i> βάση ή ○ ελέγχους κατόπιν καταγγελίας. 	

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των άρθρων 3-4, του άρθρου 6, παράγραφος 2, και του παραρτήματος Ι της [ΔΣ του 2021](#), του εγχειριδίου της γραμματείας, Ares (2019)6763329, και των εσωτερικών διαδικασιών διεκπεραίωσης της γραμματείας (δεν αναγράφεται ημερομηνία).

65 Μεταξύ του 2019 και του 2022, οι έλεγχοι ποιότητας των δεδομένων που διενήργησε η γραμματεία κάλυπταν, κατά μέσο όρο, το 34 % των εγγεγραμμένων ετησίως. Εάν, κατά τη διάρκεια ελέγχου, η γραμματεία διαπίστωνε ότι τα δεδομένα των εκπροσώπων συμφερόντων δεν ήταν ικανοποιητικά, τους δινόταν η δυνατότητα να τα επικαιροποιήσουν. Κατά την περίοδο 2019-2021, οι έλεγχοι αυτοί οδήγησαν στη διαγραφή, κατά μέσο όρο, του 24 % των εγγεγραμμένων που ελέγχθηκαν, είτε διότι κρίθηκαν μη επιλέξιμοι είτε λόγω μη επικαιροποίησης των δεδομένων που τους αφορούσαν. Το 2022, μετά τη θέση σε ισχύ της [ΔΣ του 2021](#) και την εισαγωγή νέων συστηματικών ελέγχων επί των νέων αιτούντων, το ποσοστό αυτό μειώθηκε σε 14 % (βλέπε [γράφημα 6](#)).

Γράφημα 6 – Αριθμός υποβληθέντων σε έλεγχο εγγεγραμμένων ανά έτος, 2019-2022

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ για τα έτη 2019-2022.

66 Αντί για τον έλεγχο εκ περιτροπής όλων των εγγεγραμμένων, ώστε να διασφαλίζεται η κάλυψη του συνόλου αυτών ανά λίγα χρόνια, ή τη διενέργεια ελέγχων βάσει κινδύνου, η γραμματεία προέβαινε σε έλεγχο εφόσον υποβαλλόταν κάποια καταγγελία και επομένως σε *ad hoc* βάση, ανάλογα με τους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους. Στοχευμένοι έλεγχοι γίνονταν βάσει των ετήσιων προτεραιοτήτων, τις οποίες καθορίζει το διοικητικό συμβούλιο. Οσάκις αποφάσιζε ποιου εγγεγραμμένου τα δεδομένα να ελέγξει, η γραμματεία δεν χρησιμοποιούσε συστηματικά τη λειτουργία του συστήματος ΤΠ «TR-ADMIN» που εντοπίζει τους εγγεγραμμένους με ασυνέπειες στα δεδομένα (βλέπε [γράφημα 7](#)).

Γράφημα 7 – Λειτουργίες αυτοματοποιημένης ειδοποίησης και βαθμολόγησης κινδύνου του συστήματος «TR-ADMIN»

Χάρη στη λειτουργία ειδοποίησης, **επισημαίνονται** αυτόματα **πιθανά προβλήματα** με τα δεδομένα των εγγεγραμμένων βάσει προκαθορισμένων κανόνων (π.χ. απουσία πληροφοριών ή ασυνέπεια στις πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, τους πόρους κ.λπ.).

Τα προβλήματα εμφανίζονται σε καρτέλες ειδοποιήσεων τόσο στη γραμματεία όσο και στους εγγεγραμμένους.

Το σύστημα **αποδίδει στους εγγεγραμμένους βαθμολογία κινδύνου** με βάση τον αριθμό και τη σοβαρότητα των προβλημάτων με τα δεδομένα τους, σύμφωνα με κανόνες που έχει προκαθορίσει η γραμματεία.

Η γραμματεία μπορεί να εξαγάγει έναν «κόκκινο κατάλογο» εγγεγραμμένων με τις υψηλότερες βαθμολογίες κινδύνου και να τους υποβάλει κατά προτεραιότητα σε ποιοτικό έλεγχο.

Πηγή: ΕΕΣ.

67 Προκειμένου να αξιολογήσουμε την ποιότητα των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες εργασίες:

- Αναλύσαμε την αξιοπιστία και τη συνεκτικότητα του συνολικού πληθυσμού των 12 653 εκπροσώπων συμφερόντων που ήταν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο στις 5 Οκτωβρίου 2022. Εστίασαμε την ανάλυσή μας στους εξής κινδύνους: διπλές εγγραφές, ελλείπουσες υποχρεωτικές πληροφορίες, επιχορηγήσεις της ΕΕ που δήλωσαν οι εγγεγραμμένοι και οι οποίες δεν συνάδουν με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες στο ABAC, ανακριβείς πληροφορίες που δήλωσαν οι εγγεγραμμένοι σχετικά με τα ποσά που δαπανήθηκαν για δραστηριότητες λόμπινγκ μέσω ενδιάμεσων φορέων, και ανακριβείς δηλώσεις σχετικά με τα εκπροσωπούμενα συμφέροντα.
- Αντλήσαμε δείγμα βάσει κινδύνου 100 εγγεγραμμένων, τους οποίους υποβάλαμε σε περισσότερο στοχευμένους ελέγχους. Από αυτούς, οι 88 είχαν εγγραφεί πριν από τη θέση σε ισχύ της [ΔΣ του 2021](#) και 12 μετέπειτα. Ελέγξαμε τις δηλώσεις των εκπροσώπων συμφερόντων όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους και τον βαθμό στον οποίο αυτές ήταν συνεπείς με τον προϋπολογισμό για δραστηριότητες λόμπινγκ που είχε δηλώσει έκαστος. Στις περιπτώσεις στις οποίες η γραμματεία είχε διενεργήσει ελέγχους πριν από τις 12 Ιανουαρίου 2023 (οι οποίοι κάλυπταν 97 από τους 100 εγγεγραμμένους του δείγματός μας), αξιολογήσαμε τους ελέγχους αυτούς και τη σχετική τεκμηρίωση. Για το σύνολο του δείγματος των 100 εγγεγραμμένων, ελέγξαμε τη συμμόρφωση με όλες τις απαιτήσεις που ισχύουν για την εγγραφή.

Ζητήματα που εντοπίστηκαν σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων και τη διαδρομή ελέγχου

68 Στο πλαίσιο των δοκιμών στις οποίες υποβάλαμε το σύνολο του πληθυσμού του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, εντοπίσαμε τα ακόλουθα ζητήματα, τα οποία υποδεικνύουν προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων.

- Στις **κατευθυντήριες γραμμές για το Μητρώο Διαφάνειας για αιτούντες και εγγεγραμμένους** (1η Σεπτεμβρίου 2021) αναφέρεται ότι ισχύει η αρχή της μοναδικής εγγραφής. Ωστόσο, εντοπίσαμε πέντε περιπτώσεις στις οποίες μεμονωμένοι εκπρόσωποι συμφερόντων είχαν περισσότερες από μία εγγραφές στο Μητρώο. Στη συνέχεια, η γραμματεία προέβη στη διόρθωση των περιπτώσεων αυτών.
- Ελλείπουσες υποχρεωτικές πληροφορίες: εντοπίσαμε 27 περιπτώσεις στις οποίες απουσίαζαν πληροφορίες σχετικά με το ετήσιο κόστος των δραστηριοτήτων λόμπινγκ και 25 περιπτώσεις στις οποίες δεν αναφερόταν καμία πληροφορία σχετικά με εκπροσώπηση συμφερόντων, παρότι η αναφορά αυτή κατέστη υποχρεωτική με τη **ΔΣ του 2021**. Όλοι οι εκπρόσωποι συμφερόντων που είχαν εγγραφεί πριν από τη θέση σε ισχύ της **ΔΣ του 2021** υποχρεώθηκαν να υποβάλουν πληροφορίες που να καλύπτουν τις νέες απαιτήσεις δημοσιοποίησης έως τις 30 Απριλίου 2022⁴².
- Τα δεδομένα σχετικά με ενωσιακές επιχορηγήσεις που είχαν δηλώσει εκπρόσωποι συμφερόντων στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ δεν συμφωνούσαν με τα δεδομένα στο λογιστικό σύστημα της Επιτροπής: για το τελευταίο κλειστό οικονομικό έτος (2021), μπορέσαμε να συγκρίνουμε 135 περιπτώσεις. Τα δεδομένα συμφωνούσαν μόνο σε έξι από αυτές.

⁴² Ετήσια έκθεση για το 2022 σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

- ο Οι εκπρόσωποι συμφερόντων που ενεργούν ως ενδιάμεσοι φορείς δεν παρείχαν πάντοτε τις απαιτούμενες ειδικές πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των πελατών τους και τα ποσά που έλαβαν από αυτούς: από τους 661 εγγεγραμμένους στο Μητρώο ενδιάμεσους φορείς, οι 20 δεν παρείχαν τις πληροφορίες που προβλέπονταν στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το πλέον πρόσφατο κλειστό οικονομικό έτος και 27 σχετικά με το τρέχον οικονομικό έτος. Διαπιστώσαμε επίσης ότι 16 ενδιάμεσοι φορείς, συσταθέντες περισσότερο από τρία χρόνια πριν από την εγγραφή τους, είχαν δηλώσει ότι εμπίπτουν στην κατηγορία «νεοσυσταθείσα οντότητα», με αποτέλεσμα να μην προβούν, κατά την εγγραφή τους, σε δήλωση των σχετικών αριθμητικών στοιχείων τους για το πλέον πρόσφατο κλειστό οικονομικό έτος.

69 Σύμφωνα με τις αρχές του ΟΟΣΑ, οι απαιτήσεις δημοσιοποίησης θα πρέπει να ενισχύουν τη διαφάνεια, συμβάλλοντας στον εντοπισμό των μερών που έχουν άμεσο συμφέρον από την έκβαση των δραστηριοτήτων λόμπινγκ και του προϋπολογισμού που διαθέτουν για τον σκοπό αυτό⁴³. Βάσει της [ΔΣ του 2014](#), όλοι οι εγγεγραμμένοι παρείχαν εκτίμηση του ετήσιου κόστους των δραστηριοτήτων λόμπινγκ που θα αναλάμβαναν να φέρουν εις πέρας. Με τη [ΔΣ του 2021](#) καθιερώθηκαν διάφορες κατηγορίες εκπροσώπησης συμφερόντων, για τις οποίες ισχύουν διαφορετικές απαιτήσεις δημοσιοποίησης χρηματοοικονομικών πληροφοριών (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα II](#)). Η γραμματεία παρέχει στους εκπροσώπους συμφερόντων ορισμένες εξηγήσεις και πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τις κατηγορίες που πρέπει να επιλέγουν για τις υπεύθυνες δηλώσεις τους, παραθέτοντας ορισμένα παραδείγματα. Ωστόσο, οι εκπρόσωποι συμφερόντων μπορούν να επιλέγουν οποιαδήποτε από τις κατηγορίες, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή τους. Στο [παράρτημα III](#) απεικονίζεται η πολυπλοκότητα των διαφόρων απαιτήσεων δημοσιοποίησης χρηματοοικονομικών πληροφοριών ανά είδος εγγεγραμμένου.

70 Στο πλαίσιο της ανάλυσής μας σχετικά με τον πληθυσμό του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, διαπιστώσαμε ότι υπήρχε ο κίνδυνος οι εγγεγραμμένοι που λαμβάνουν χρηματοδότηση από τρίτους (π.χ. ΜΚΟ) να μην δημοσιοποιούν τις σχετικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες, δηλώνοντας αντ' αυτού ότι εκπροσωπούν αποκλειστικά τα δικά τους συμφέροντα ή τα συλλογικά συμφέροντα των μελών τους. Περίπου το ένα τρίτο όσων δήλωσαν ότι εμπίπτουν στην κατηγορία «ΜΚΟ, πλατφόρμες, δίκτυα και παρεμφερείς οντότητες» (1 207 από τους 3 529), είχαν δηλώσει ότι εκπροσωπούσαν τα δικά τους συμφέροντα ή τα συλλογικά συμφέροντα των μελών τους και, ως εκ τούτου, δεν είχαν δημοσιοποιήσει τους πόρους που είχαν

⁴³ Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying, [OECD/LEGAL/0379](#), αρχή 5.

λάβει από χρηματοδοτική στήριξη ή άλλη πηγή (βλέπε **γράφημα 8**). Για όσους είχαν εγγραφεί πριν από τη σύναψη της ΔΣ του 2021, δεν εντοπίσαμε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η γραμματεία έλεγχε συστηματικά τις υπεύθυνες δηλώσεις των ΜΚΟ όσον αφορά τα εκπροσωπούμενα συμφέροντα, βάσει των οποίων καθορίζονται οι προς δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικές πληροφορίες. Σύμφωνα με τη ΔΣ του 2021, όλες οι νέες δηλώσεις πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο.

Γράφημα 8 – Δηλώσεις των ΜΚΟ σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησής τους

Ειδοποιήσεις

Χάρη στη λειτουργία ειδοποίησης, **επισημαίνονται** αυτόματα **πιθανά προβλήματα** με τα δεδομένα των εγγεγραμμένων βάσει προκαθορισμένων κανόνων (π.χ. απουσία πληροφοριών ή ασυνέπεια στις πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, τους πόρους κ.λπ.).

Τα προβλήματα εμφανίζονται σε καρτέλες ειδοποιήσεων τόσο στη γραμματεία όσο και στους εγγεγραμμένους.

Βαθμολογίες κινδύνου

Το σύστημα **αποδίδει στους εγγεγραμμένους βαθμολογία κινδύνου** με βάση τον αριθμό και τη σοβαρότητα των προβλημάτων με τα δεδομένα τους, σύμφωνα με κανόνες που έχει προκαθορίσει η γραμματεία.

Η γραμματεία μπορεί να εξαγάγει έναν «κόκκινο κατάλογο» εγγεγραμμένων με τις υψηλότερες βαθμολογίες κινδύνου και να τους υποβάλει κατά προτεραιότητα σε ποιοτικό έλεγχο.

Πηγή: ΕΕΣ.

71 Η διαδρομή ελέγχου για τους ελέγχους της γραμματείας είναι ελλιπής και τα δεδομένα παρουσιάζουν προβλήματα με την ποιότητα. Κατά την ανάλυση δείγματος βάσει κινδύνου 100 εγγεγραμμένων, εντοπίσαμε τα ακόλουθα προβλήματα με την ποιότητα των ελέγχων της γραμματείας.

- **Ελλιπής διαδρομή ελέγχου.** Παρόλο που η γραμματεία καταγράφει τη διενέργεια ελέγχων, λεπτομερή στοιχεία καταγράφονται μόνο σε περίπτωση που διαπιστώνονται προβλήματα. Από τους 97 ελέγχους της γραμματείας που εξετάστηκαν, οι 49 περιλάμβαναν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τους διενεργηθέντες ελέγχους.
- **Προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων.** Σε τρεις από τους ελέγχους της γραμματείας, εντοπίσαμε προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων των εγγεγραμμένων, και συγκεκριμένα την απουσία δήλωσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες, την ανεπαρκώς λεπτομερή περιγραφή των συμφερόντων και την ασυνέπεια μεταξύ του προϋπολογισμού για δραστηριότητες λόμπινγκ και των ανθρώπινων πόρων.

Ο ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ εμφανίζει σημαντικούς περιορισμούς σε βάρος της πληρότητας και του φιλικού προς τον χρήστη χαρακτήρα του

72 Η αρχή 5 του ΟΟΣΑ αναφέρει ότι στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης των δραστηριοτήτων λόμπινγκ πρέπει να παρέχονται επαρκείς και συναφείς πληροφορίες σχετικά με βασικές πτυχές των εν λόγω δραστηριοτήτων, ώστε να καθίσταται δυνατός ο δημόσιος έλεγχος. Σύμφωνα με τη [ΔΣ του 2021](#) (αιτιολογική σκέψη 5), «η διαφάνεια της εκπροσώπησης ομάδων συμφερόντων είναι ιδιαίτερα σημαντική προκειμένου να μπορούν οι πολίτες να παρακολουθούν τις δραστηριότητες και να έχουν επίγνωση της δυνητικής επιρροής των εκπροσώπων ομάδων συμφερόντων». Είναι επίσης σημαντικό ο ιστότοπος να λειτουργεί εύρυθμα και να επικαιροποιείται, προκειμένου τα μέλη και το προσωπικό των θεσμικών οργάνων να μπορούν να ελέγχουν, προτού συναντηθούν με εκπροσώπους συμφερόντων, αν αυτοί είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Ο ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ περιέχει πληροφορίες που παρέχουν οι εκπρόσωποι συμφερόντων (βλέπε [πλαίσιο 4](#)), και για ορισμένες από αυτές προβλέπεται η δυνατότητα αναζήτησης.

73 Αξιολογήσαμε το είδος των πληροφοριών σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων που είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, τη δυνατότητα αναζήτησης αυτών των πληροφοριών, τον βαθμό στον οποίο είναι δυνατή η σύγκριση εκπροσώπων συμφερόντων, καθώς και τον φιλικό προς τον χρήστη χαρακτήρα του ιστότοπου. Χάρην σύγκρισης, εξετάσαμε επίσης τους ιστότοπους των κρατών μελών και επιλεγμένων ΜΚΟ που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με βασικές πτυχές των δραστηριοτήτων λόμπινγκ (βλέπε [πλαίσιο 5](#)).

Πλαίσιο 5

Ιστότοποι που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με δραστηριότητες λόμπινγκ

Ιστότοπος του γερμανικού μητρώου εκπροσώπων συμφερόντων

Στο [γερμανικό μητρώο εκπροσώπων συμφερόντων](#), τα δεδομένα είναι προσβάσιμα σε φιλικό προς τον χρήστη μορφότυπο, διατίθενται στατιστικές πληροφορίες, και τα δεδομένα μπορούν να φιλτραριστούν και να αναζητηθούν βάσει διαφόρων κατηγοριών.

Ιστότοπος που διαχειρίζεται ΜΚΟ σχετικά με εκπροσώπους συμφερόντων της ΕΕ

Στην εν λόγω διαδικτυακή και διαδραστική [βάση δεδομένων](#), την οποία διαχειρίζεται μια ΜΚΟ, συλλέγονται, εναρμονίζονται και παρουσιάζονται πληροφορίες προερχόμενες από τους ιστότοπους του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ, των γενικών διευθυντών/διευθυντριών της Επιτροπής, του Κοινοβουλίου και της πύλης ανοικτών δεδομένων της ΕΕ. Οι χρήστες μπορούν να αναζητούν, να φιλτράρουν και να ταξινομούν τις πληροφορίες αυτές με εύχρηστο τρόπο, χρησιμοποιώντας διαδραστικούς πίνακες στοιχείων και πίνακες αποτελεσμάτων.

74 Διαπιστώσαμε ότι ο ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ περιέχει πράγματι τις πλέον πρόσφατες λεπτομερείς πληροφορίες που παρέχουν οι εκπρόσωποι συμφερόντων, αλλά υπάρχουν περιορισμοί.

- ο Οι πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων αφορούν μόνον εκείνες με Επιτρόπους και γενικούς/-ές διευθυντές/διευθύντριες της Επιτροπής. Δεν διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις των εκπροσώπων συμφερόντων με υπαλλήλους του Συμβουλίου, ή με βουλευτές ή υπαλλήλους του Κοινοβουλίου. Όσον αφορά το Κοινοβούλιο, ορισμένες από αυτές τις πληροφορίες δημοσιεύονται στον ιστότοπό του ή στις ιστοσελίδες μεμονωμένων βουλευτών του. Σύμφωνα με τη γραμματεία, το Κοινοβούλιο αναπτύσσει επί του παρόντος ένα εργαλείο δημοσίευσης των συναντήσεων, το οποίο προορίζεται να συνδεθεί με το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ. Η τρέχουσα λειτουργία αναζήτησης όσον αφορά τους εκπροσώπους συμφερόντων βασίζεται σε περιορισμένα κριτήρια και καλύπτει μόνον ορισμένες κατηγορίες. Δεν είναι δυνατή η αναζήτηση πληροφοριών εστιάζοντας σε εκπροσώπους συμφερόντων που έχουν συναντήσει ορισμένα μέλη ή προσωπικό. Οι πληροφορίες που εμφανίζονται αφορούν μόνον έναν εγγεγραμμένο στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ τη φορά, και τα αποτελέσματα αναζήτησης μπορούν να οργανωθούν μόνο με βάση το ονοματεπώνυμο του εκπροσώπου συμφερόντων, την κατηγορία εγγραφής, την ημερομηνία εγγραφής και τη χώρα στην οποία αυτός εδρεύει. Τα αποτελέσματα δεν μπορούν να ταξινομηθούν με βάση άλλα χρήσιμα κριτήρια, όπως οι εκπρόσωποι συμφερόντων με τις υψηλότερες δαπάνες, το ποσό των επιχορηγήσεων της ΕΕ που έχουν ληφθεί, οι πόροι για δραστηριότητες λόμπινγκ ή ο αριθμός των συναντήσεων.

- Επί του παρόντος, ο φιλικός προς τον χρήστη χαρακτήρας του ιστότοπου δεν επιβεβαιώνεται. Η διεπαφή χρήστη παρέχει μόνο τη δυνατότητα συμπλήρωσης φόρμας απλής αναζήτησης και φιλτραρίσματος. Δεν παρέχει συγκεντρωτικές πληροφορίες σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων και τις δραστηριότητές τους, έτσι ώστε οι χρήστες να είναι σε θέση να πραγματοποιούν αναζήτηση εντός των διαθέσιμων δεδομένων. Επιπλέον, δεν χρησιμοποιούνται κοινές τεχνικές διαδικτυακής παρουσίασης δεδομένων, όπως δυναμικά συνδεδεμένοι διαδραστικοί πίνακες στοιχείων και πίνακες αποτελεσμάτων.
- Όσον αφορά τους εκπροσώπους συμφερόντων των οποίων η εγγραφή στο Μητρώο είχε διαγραφεί ή ανασταλεί, οι πληροφορίες σχετικά με τις προηγούμενες δραστηριότητές τους στον τομέα του λόμπινγκ δεν ήταν διαθέσιμες ενόσω διαρκούσε η αναστολή, ούτε μετά την εκ νέου εγγραφή τους. Οι πληροφορίες σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων των οποίων η εγγραφή στο Μητρώο έχει ανασταλεί είναι διαθέσιμες από τον Μάρτιο του 2023 σε ειδική υποσελίδα (βλέπε [πλαίσιο 6](#)).

Πλαίσιο 6

Η απώλεια ιστορικών στοιχείων σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων μειώνει τη διαφάνεια

Ένας εκπρόσωπος συμφερόντων του δείγματός μας διεγράφη από το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ τον Μάιο του 2020, καθώς δεν είχε προβεί στην υποχρεωτική ετήσια επικαιροποίηση. Εγγράφηκε εκ νέου τον Ιούνιο του 2020, όμως η γραμματεία τού χορήγησε νέο αριθμό ταυτοποίησης. Οι πληροφορίες σχετικά με το σύνολο των δραστηριοτήτων του εκπρόσωπου συμφερόντων πριν από τον Μάιο του 2020 που συνδέονταν με τον παλιό αριθμό ταυτοποίησης δεν ήταν πλέον διαθέσιμες στον δημόσιο ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ. Μια τέτοια απώλεια ιστορικών στοιχείων σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων βαίνει εις βάρος της διαφάνειας.

Εντοπίσαμε επίσης μία περίπτωση στην οποία η εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ ενός εκπρόσωπου συμφερόντων που εμπλεκόταν στο «Qatargate» ανεστάλη τον Δεκέμβριο του 2022. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, οι πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τους προϋπολογισμούς του, καθώς και τα δεδομένα σχετικά με τις συναντήσεις που είχε πραγματοποιήσει δεν ήταν διαθέσιμες στον δημόσιο ιστότοπο. Αυτό άλλαξε τον Μάρτιο του 2023, όταν ξεκίνησε η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με εγγεγραμμένους που τελούσαν υπό αναστολή.

Συμπεράσματα και συστάσεις

75 Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ παρέχει χρήσιμες πληροφορίες με τις οποίες οι πολίτες είναι σε θέση να παρακολουθούν τις πρακτικές λόμπινγκ, όμως οι αδυναμίες και τα κενά που εμφανίζει βαίνουν εις βάρος της διαφάνειας των δραστηριοτήτων λόμπινγκ που λαμβάνουν χώρα στους κόλπους των τριών υπογραφόντων θεσμικών οργάνων.

76 Η διοργανική συμφωνία του 2021 σχετικά με το Μητρώο Διαφάνειας συνάδει σε γενικές γραμμές με τις διεθνείς αρχές. Υπάρχει σαφές πλαίσιο και μια κεντρική δίοδος για τους εκπροσώπους συμφερόντων που επιθυμούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε πληροφορίες ή να επηρεάσουν τη χάραξη πολιτικών, τη λήψη αποφάσεων ή τη θέσπιση νομοθεσίας στην ΕΕ. Η διοργανική συμφωνία του 2021 περιλαμβάνει διατάξεις επιλεξιμότητας για τους αιτούντες και απαιτεί τη συμμόρφωση των εκπροσώπων συμφερόντων με έναν κοινό κώδικα δεοντολογίας. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι τα μέτρα επιβολής που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των εκπροσώπων συμφερόντων με τις απαιτήσεις εγγραφής και παροχής πληροφοριών είναι περιορισμένα. Η διοργανική συμφωνία του 2021 δεν αποτελεί νομοθετική πράξη και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για την επιβολή κυρώσεων σε εκπροσώπους συμφερόντων. Όμως υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες μπορούν να διαγραφούν από το Μητρώο (βλέπε σημεία [22-26](#)).

77 Η διοργανική συμφωνία του 2021 εισήγαγε την αρχή της αιρεσιμότητας, σύμφωνα με την οποία τα μέλη ή το προσωπικό των υπογραφόντων θεσμικών οργάνων οφείλουν να αλληλεπιδρούν μόνο με εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων. Στην πράξη, τα θεσμικά όργανα εφαρμόζουν την αρχή αυτή με διαφορετικούς τρόπους, κάτι το οποίο οδήγησε στην υιοθέτηση διαφορετικών προσεγγίσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά το τι συνιστά «συνάντηση» και «ποιοι συμμετέχουν σε συνάντηση», στις περιπτώσεις που η εγγραφή των εκπροσώπων συμφερόντων στο Μητρώο Διαφάνειας αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε συναντήσεις ή άλλες δραστηριότητες. Στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή, μόνον οι συναντήσεις με σκοπό το λόμπινγκ με τους φορείς λήψης αποφάσεων ανώτατου επιπέδου υπόκεινται σε αυτή την προϋπόθεση. Το Κοινοβούλιο δεν εφαρμόζει την προϋπόθεση στις ατομικές συναντήσεις με μέλη και υπαλλήλους του, εξαιρούνται ωστόσο ορισμένες συναντήσεις στο πλαίσιο εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων (π.χ. ακροάσεις επιτροπών) (βλέπε σημεία [27-40](#)).

Σύσταση 1 – Ενίσχυση και εναρμόνιση της εφαρμογής του πλαισίου που διέπει το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ

Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα πρέπει να ενισχύσουν και να εναρμονίσουν το υφιστάμενο πλαίσιο, είτε μέσω της επικείμενης επανεξέτασης της διοργανικής συμφωνίας είτε μέσω των εκτελεστικών τους αποφάσεων:

- α) παρέχοντας έναν κοινό ορισμό του τι συνιστά «συνάντηση», ο οποίος να καλύπτει όλες τις προγραμματισμένες επαφές με εκπροσώπους συμφερόντων·
- β) διευκρινίζοντας ότι τουλάχιστον τα διευθυντικά στελέχη με αρμοδιότητες χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων (διευθυντές/διευθύντριες και οι ιεραρχικά ανώτεροί/-ές τους) πρέπει να συναντούν μόνο εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων.

Ημερομηνία-στόχος: Ιούλιος 2025

78 Τα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα έχουν προβεί σε διάφορες ενέργειες προκειμένου να ενισχύσουν τη διαφάνεια και να ενθαρρύνουν την εγγραφή στο Μητρώο, λαμβάνοντας συμπληρωματικά μέτρα. Απόρροια αυτών των δράσεων ήταν να δημοσιεύονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συναντήσεις και δραστηριότητες με εγγεγραμμένους εκπροσώπους συμφερόντων. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές δεν δημοσιεύονται συστηματικά. Μολονότι δεν είναι δυνατόν για αυθόρμητες συναντήσεις να απαιτείται η προηγούμενη εγγραφή στο Μητρώο Διαφάνειας, αυτό το είδος αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο του λόμπινγκ μπορεί να αποσκοπεί μεταξύ άλλων στον επηρεασμό πολιτικών, χωρίς πάντως να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Μητρώου Διαφάνειας (βλέπε σημεία [41-46](#)).

Σύσταση 2 – Δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με μη προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων

Τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα πρέπει να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με μη προγραμματισμένες συναντήσεις, στο πλαίσιο των οποίων έχουν ασκηθεί δραστηριότητες λόμπινγκ.

Ημερομηνία-στόχος: Ιούλιος 2025

79 Η γραμματεία του Μητρώου Διαφάνειας είναι μια κοινή επιχειρησιακή δομή που δημιουργήθηκε με σκοπό τη διαχείριση της λειτουργίας του Μητρώου. Οι ρυθμίσεις εργασίας της γραμματείας δεν έχουν καθοριστεί επίσημα και το γεγονός ότι αποτελεί μια κοινή δομή καθιστά αναγκαία την εξασφάλιση εκτεταμένου συντονισμού. Η γραμματεία δεν διαθέτει εσωτερικό κανονισμό που να προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο τα τρία θεσμικά όργανα πρέπει να συνεργάζονται με σκοπό τον συντονισμό των εργασιών της για την εκπλήρωση καθηκόντων όπως ο επιμερισμός του φόρτου εργασίας μεταξύ των υπαλλήλων των θεσμικών οργάνων ή η παράδοση των υποθέσεων στον επόμενο, κάτι το οποίο αυξάνει τους κινδύνους για την επιχειρησιακή αποδοτικότητα (βλέπε σημεία [49-58](#)).

80 Η γραμματεία ελέγχει την ποιότητα των δεδομένων των εγγεγραμμένων είτε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, κατόπιν καταγγελίας, είτε σε *ad hoc* βάση. Αυτό σημαίνει ότι, κατόπιν της εγγραφής τους, ορισμένοι μόνο από τους εγγεγραμμένους ελέγχονται μεταγενέστερα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα τους είναι επικαιροποιημένα και συνάδουν με τυχόν νέες απαιτήσεις. Αν και το σύστημα ΤΠ της γραμματείας επισημαίνει κινδύνους σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων για συγκεκριμένους εγγεγραμμένους, οι κίνδυνοι αυτοί δεν παρακολουθούνται συστηματικά. Εντοπίσαμε προβλήματα με την ποιότητα των δεδομένων, όπως οι διπλές εγγραφές, οι ασυνέπειες ή οι ελλείψεις στα χρηματοοικονομικά δεδομένα και η απουσία υποχρεωτικών δεδομένων, και διαπιστώσαμε ότι οι έλεγχοι δεν τεκμηριώνονταν επαρκώς. Διαπιστώσαμε ότι πρόσφατα υπήρξαν βελτιώσεις στους ελέγχους που διενεργεί η γραμματεία. (βλέπε σημεία [59-68](#)).

81 Υπάρχει ο κίνδυνος οι ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται από τρίτους να έχουν το περιθώριο να αποφεύγουν να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησής τους, δηλώνοντας ότι εκπροσωπούν αποκλειστικά τα δικά τους συμφέροντα ή τα συλλογικά συμφέροντα των μελών τους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η επιλογή της κατηγορίας εκπροσώπησης συμφερόντων από τους εγγεγραμμένους βασίζεται σε υπεύθυνη δήλωση. Μολονότι έχουν καταρτιστεί ορισμένες οδηγίες προς τους εγγεγραμμένους σχετικά με το θέμα αυτό, δεν εντοπίσαμε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η γραμματεία ελέγχει συστηματικά τις εν λόγω δηλώσεις (βλέπε σημεία [69-71](#)).

Σύσταση 3 – Βελτίωση των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων

Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας, η γραμματεία πρέπει:

- α) να προγραμματίζει τακτικούς ελέγχους ποιότητας των δεδομένων, κατά τρόπο ώστε όλοι οι εγγεγραμμένοι να ελέγχονται τουλάχιστον μία φορά ανά τριετία, και να ελέγχει συστηματικά τους εγγεγραμμένους για τους οποίους έχουν εντοπιστεί κίνδυνοι μέσω των αυτοματοποιημένων ελέγχων·
- β) να ελέγχει την πληρότητα και την ακρίβεια των χρηματοοικονομικών στοιχείων σχετικά με τις επιχορηγήσεις της ΕΕ (π.χ. διασταυρώνοντας τα στοιχεία με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λογιστικό σύστημα της Επιτροπής)·
- γ) να παρέχει σαφή καθοδήγηση και να ελέγχει συστηματικά την εγκυρότητα της εκπροσώπησης συμφερόντων που δηλώνει το σύνολο των αιτούντων και των εγγεγραμμένων·
- δ) να τεκμηριώνει όλους τους ελέγχους ποιότητας των δεδομένων στο σύστημα ΤΠ της, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων στο πλαίσιο των οποίων δεν εντοπίζονται προβλήματα.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2025

82 Η δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων λόμπινγκ αποσκοπεί στην παροχή επαρκών και συναφών πληροφοριών σχετικά με βασικές πτυχές των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, ώστε να καθίσταται δυνατός ο δημόσιος έλεγχος. Ωστόσο, ο **δημόσιος ιστότοπος του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ εμφανίζει σημαντικούς περιορισμούς** από την άποψη αυτή. Ορισμένα σημαντικά δεδομένα, όπως οι συνεδριάσεις του Κοινοβουλίου, και ιστορικά στοιχεία που αφορούν εκ νέου εγγεγραμμένες οντότητες δεν είναι διαθέσιμα. Επιπλέον, ο ιστότοπος δεν παρουσιάζει συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων και τις δραστηριότητές τους με φιλικό προς τον χρήστη και διαδραστικό τρόπο (βλέπε σημεία **72-74**).

Σύσταση 4 – Βελτίωση του φιλικού προς τον χρήστη χαρακτήρα του δημόσιου ιστότοπου του Μητρώου Διαφάνειας, όπως και της χρησιμότητας του περιεχομένου του

Η γραμματεία πρέπει να βελτιώσει τον φιλικό προς τον χρήστη χαρακτήρα του δημόσιου ιστότοπου του Μητρώου Διαφάνειας και τη χρησιμότητα του περιεχομένου του:

- α) παρουσιάζοντας συγκεντρωτικές πληροφορίες σχετικά με τους εκπροσώπους συμφερόντων και τις δραστηριότητές τους σε διαδραστικούς πίνακες στοιχείων και πίνακες αποτελεσμάτων, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στους χρήστες να αναλύουν και να συγκρίνουν τα διαθέσιμα δεδομένα από διάφορες πηγές·
- β) ενσωματώνοντας πληροφορίες σχετικά με τους εγγεγραμμένους στο Μητρώο Διαφάνειας εκπροσώπους συμφερόντων και συνδέοντάς τις με δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες λόμπινγκ που ασκούν, συμπεριλαμβανομένων συναντήσεων με μέλη και υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων (περιλαμβανομένων των βουλευτών του ΕΚ)·
- γ) καθιστώντας διαθέσιμα όλα τα ιστορικά στοιχεία που αφορούν εκπροσώπους συμφερόντων που έχουν διαγραφεί από το Μητρώο Διαφάνειας ή τελούν υπό αναστολή, συμπεριλαμβανομένων των συναντήσεών τους για σκοπούς λόμπινγκ.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2025

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 27ης Φεβρουαρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Ορισμοί του λόμπινγκ

Πηγή	Ορισμός του λόμπινγκ
<p>Ιστορικός ορισμός</p> 	<p>Στο Oxford English Dictionary, στο λήμμα για το ουσιαστικό «lobby», έχει καταχωριστεί ορισμός που χρονολογείται τουλάχιστον από το 1640 και δηλώνει τον χώρο στον οποίο οι νομοθέτες και οι πολίτες συναντώνται και συζητούν.</p>
<p>Ακαδημαϊκή βιβλιογραφία</p> 	<p>Στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, ως «λόμπινγκ» ορίζεται η συντονισμένη προσπάθεια επηρεασμού της διαμόρφωσης πολιτικών και της λήψης αποφάσεων, με σκοπό την επίτευξη ορισμένων καθορισμένων αποτελεσμάτων από τις κυβερνητικές αρχές και τους εκλεγμένους αντιπροσώπους, η οποία συνήθως υλοποιείται από οργανωμένες ομάδες ή άτομα με συγκεκριμένα συμφέροντα (Regulating lobbying: A global comparison, Chari et al. 2019).</p>
<p>Επαγγελματίες σύμβουλοι δημοσίων σχέσεων</p> 	<p>Το Ινστιτούτο Δημοσίων Σχέσεων της Ιρλανδίας ορίζει το «λόμπινγκ» ως εξής: οι συγκεκριμένες προσπάθειες που καταβάλλονται για τον επηρεασμό της λήψης δημοσίων αποφάσεων είτε ασκώντας πίεση με σκοπό την αλλαγή πολιτικής είτε επιδιώκοντας την αποτροπή αυτής της αλλαγής. Συνίσταται σε εκπροσωπήσεις έναντι οποιουδήποτε κρατικού λειτουργού σχετικά με οποιαδήποτε πτυχή μιας πολιτικής ή οποιοδήποτε μέτρο εκτέλεσης της εν λόγω πολιτικής, ή οποιοδήποτε θέμα εξετάζεται ή είναι πιθανό να εξεταστεί από δημόσιο φορέα.</p>
<p>Συμβούλιο της Ευρώπης</p> 	<p>Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης, ως «λόμπινγκ» νοείται γενικά η συντονισμένη προσπάθεια επηρεασμού της διαμόρφωσης πολιτικών και της λήψης αποφάσεων, με σκοπό την επίτευξη ορισμένων καθορισμένων αποτελεσμάτων από τις κυβερνητικές αρχές και τους εκλεγμένους αντιπροσώπους. Υπό ευρεία έννοια, ο όρος μπορεί να αναφέρεται σε δημόσιες δράσεις (όπως διαδηλώσεις) ή σε δραστηριότητες που άπτονται «δημόσιων υποθέσεων» από διάφορους φορείς (ενώσεις, γραφεία συμβούλων, ομάδες υπεράσπισης, ομάδες προβληματισμού, ΜΚΟ, δικηγόρους κ.λπ.). Υπό περισσότερο στενή έννοια, ο όρος δηλώνει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων από τον εταιρικό τομέα («corporate lobbying», εταιρικό λόμπινγκ) κατ' αναλογία της βαρύτητάς του στην εθνική ή την παγκόσμια σκηνή.</p>
<p>ΟΟΣΑ</p>	<p>Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το λόμπινγκ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δημοκρατικής διαδικασίας. Ανταλλάσσοντας εμπειρογνώσια, θεμιτές ανάγκες και αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με προβλήματα πολιτικής και τον τρόπο αντιμετώπισής τους, οι διάφορες ομάδες συμφερόντων μπορούν να παρέχουν στις κυβερνήσεις πολύτιμα διαφωτιστικά στοιχεία και δεδομένα στα οποία θα βασίζονται οι δημόσιες πολιτικές. Οι πληροφορίες που αφορούν πληθώρα συμφερόντων και ενδιαφερόμενων μερών βοηθούν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να κατανοήσουν τις επιλογές και τους συμβιβασμούς, και μπορούν τελικά να οδηγήσουν στη χάραξη καλύτερων πολιτικών.</p>

Παράρτημα II – Απαιτήσεις δημοσιοποίησης χρηματοοικονομικών πληροφοριών ανάλογα με τον τύπο εκπροσώπησης

Τύποι εκπροσώπων συμφερόντων:

- (Α) Προωθούν τα δικά τους συμφέροντα ή τα συμφέροντα των μελών τους
- (Β) Προωθούν τα συμφέροντα πελατών (ενδιάμεσοι φορείς)
- (Γ) Δεν εκπροσωπούν εμπορικά συμφέροντα

Χρηματοοικονομικά δεδομένα και πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν όλοι οι αιτούντες ή οι εγγεγραμμένοι			(Α)	(Β)	(Γ)
Νεοσυσταθείσα οντότητα (N/O)			✓	✓	✓
Πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος			✓	✓	✓
Έναρξη και λήξη του πλέον πρόσφατου κλειστού οικονομικού έτους			✓	✓	✓
Εκτίμηση των ετήσιων δαπανών που σχετίζονται με δραστηριότητες που καλύπτονται από το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ			✓	✗	✗
Εκτιμώμενα συνολικά ετήσια έσοδα			✗	✓	✗
Συνολικός προϋπολογισμός			✗	✗	✓
Συμπληρωματικές πληροφορίες			✓	✓	✓
Ενδιάμεσοι φορείς που προσλήφθηκαν για την άσκηση καλυπτόμενων δραστηριοτήτων για λογαριασμό του εκπροσώπου συμφερόντων	Κατά το πλέον πρόσφατο κλειστό οικονομικό έτος	Ονοματεπώνυμο του ενδιάμεσου φορέα, έξοδα εκπροσώπησης	✓	✗	✗
	Κατά το τρέχον οικονομικό έτος	Ονοματεπώνυμο του ενδιάμεσου φορέα, έξοδα εκπροσώπησης	✓	✗	✗
Πελάτες για λογαριασμό των οποίων ο αιτών άσκησε δραστηριότητες εκπροσώπησης έναντι των θεσμικών οργάνων της ΕΕ	Κατά το πλέον πρόσφατο κλειστό οικονομικό έτος	Πλήρης κατάλογος πελατών, προσδιορίζοντας: α) τα πλήρη ονόματά τους (χωρίς ακρωνύμια και γενικές ονομασίες), β) τα έσοδα, και γ) τις νομοθετικές προτάσεις, πολιτικές ή πρωτοβουλίες της ΕΕ που βρίσκονται στο στόχαστρο των καλυπτόμενων δραστηριοτήτων για λογαριασμό συγκεκριμένου πελάτη (που αντιστοιχούν στις καταχωρίσεις υπό τον τίτλο 9 του εντύπου εγγραφής)	✗	✓	✗
	Κατά το τρέχον οικονομικό έτος	Ονοματεπώνυμο του πελάτη	✗	✓	✗
Χρηματοδότηση	Για κάθε συνεισφορά που υπερβαίνει το 10 % του συνολικού προϋπολογισμού ΚΑΙ τις 10 000 ευρώ	Πηγή χρηματοδότησης ανά κατηγορία (χρηματοδότηση και επιχορηγήσεις της ΕΕ, δημόσια χρηματοδότηση, επιχορηγήσεις εκτός ΕΕ, δωρεές, συνεισφορές των μελών) Ονοματεπώνυμο του συνεισφέροντος, ποσό, πηγή χρηματοδότησης	✗	✗	✓

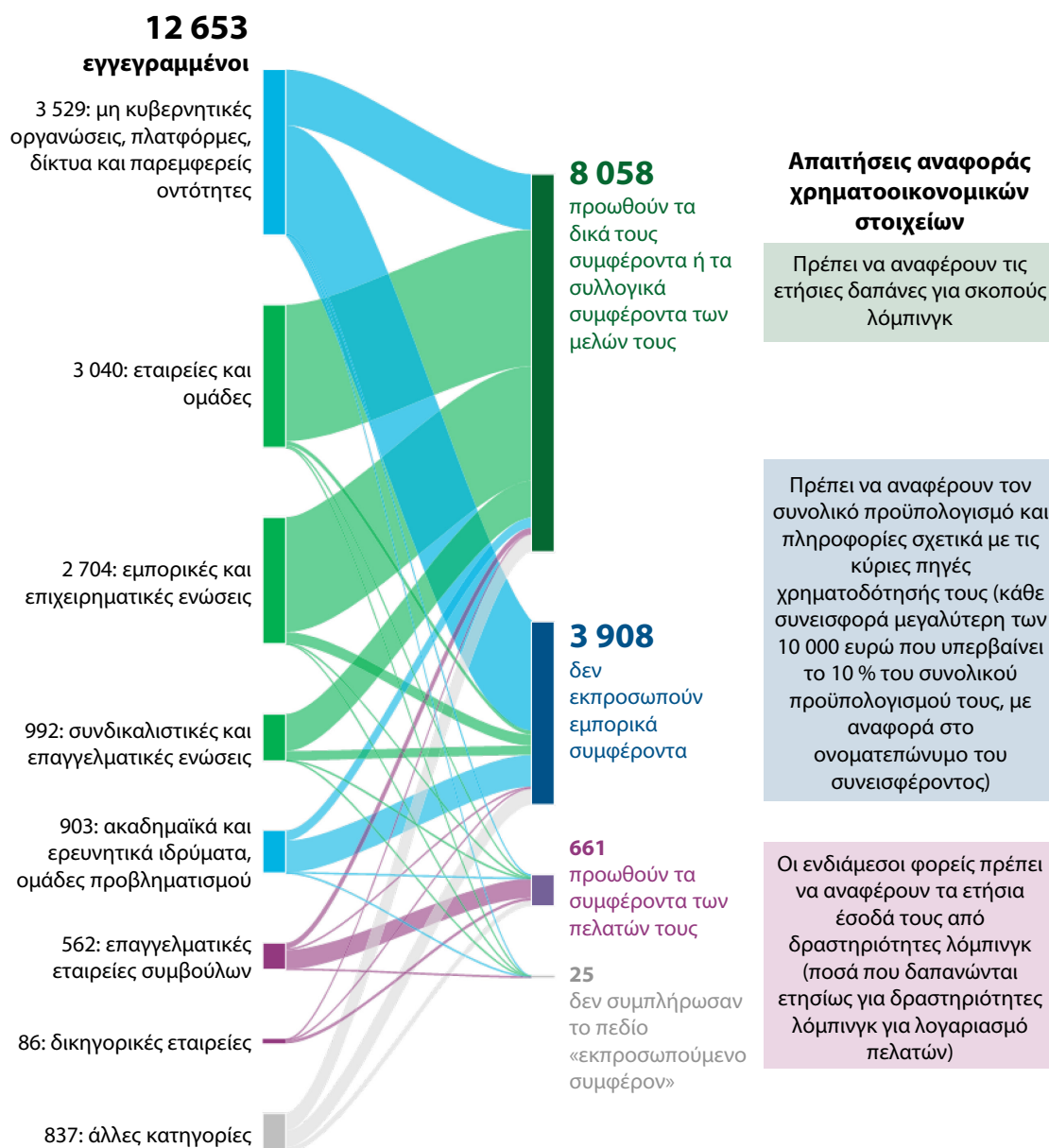
Χρηματοοικονομικά δεδομένα και πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν όλοι οι αιτούντες ή οι εγγεγραμμένοι		(Α)	(Β)	(Γ)
Επιχορηγήσεις που συνεισφέρουν στις λειτουργικές δαπάνες του αιτούντα/εγγεγραμμένου	Κατά το πλέον πρόσφατο κλειστό οικονομικό έτος	✓	✓	✓
	Κατά το τρέχον οικονομικό έτος (N/O)	✓	✓	✓

✓ Απαιτείται

✗ Δεν απαιτείται

Πηγή: ΔΣ του 2021 και κατευθυντήριες γραμμές για αιτούντες και εγγεγραμμένους.

Παράρτημα III – Είδη εγγεγραμμένων και δηλωθείσα εκπροσώπηση συμφερόντων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ΔΣ του 2021 και του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ.

Συντομογραφίες

ΔΣ: Διοργανική συμφωνία

ΜΚΟ: Μη κυβερνητική οργάνωση

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

ΑΒΑC: Σύστημα λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση

TR-ADMIN: Σύστημα ΤΠ υπηρεσιών υποστήριξης της γραμματείας του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ

Γλωσσάριο

Αιρεσιμότητα: Αρχή σύμφωνα με την οποία, για να επιτρέπεται στους εκπροσώπους συμφερόντων να ασκούν σχετικές δραστηριότητες, πρέπει πρώτα να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Αιτών/αιτούσα: Κάθε εκπρόσωπος συμφερόντων που υποβάλλει αίτηση εγγραφής στο Μητρώο.

Διοργανική συμφωνία: Από κοινού συμφωνηθέν έγγραφο που ρυθμίζει ορισμένες πτυχές της διαβούλευσης και της συνεργασίας μεταξύ θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Εγγεγραμμένος/-η: Κάθε εκπρόσωπος συμφερόντων του οποίου το ονοματεπώνυμο είναι καταχωρισμένο στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Εκπρόσωπος συμφερόντων: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε επίσημη ή άτυπη ομάδα, ένωση ή δίκτυο, που συμμετέχει σε δραστηριότητες λόμπινγκ που καλύπτονται από τη διοργανική συμφωνία για το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ.

Ενδιάμεσος φορέας: Εκπρόσωπος συμφερόντων που προωθεί τα συμφέροντα ενός πελάτη ασκώντας δραστηριότητες λόμπινγκ.

Καλυπτόμενες δραστηριότητες: Δραστηριότητες λόμπινγκ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας.

Πελάτης: Εκπρόσωπος συμφερόντων που έχει συνάψει συμβατική σχέση με ενδιάμεσο φορέα με σκοπό την προώθηση από τον ενδιάμεσο αυτό φορέα των συμφερόντων του εν λόγω εκπροσώπου συμφερόντων μέσω της άσκησης καλυπτόμενων δραστηριοτήτων.

Απαντήσεις του Κοινοβουλίου

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-05>

Απαντήσεις του Συμβουλίου

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-05>

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-05>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-05>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της ΕΕ), του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Jorg Kristijan Petrovic, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Martin Puc, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, τον Mirko Iaconisi, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, τη Margit Spindelegger, διοικητικό στέλεχος, τον Attila Horvay-Kovacs, υπεύθυνο έργου, τους Gediminas Macys και Quirino Mealha, ελεγκτές, και τις Nita Tennilä, Elitsa Pavlova και Tetiana Lebedynets, ελέγκτριες. Η Jennifer Schofield παρείχε γλωσσική υποστήριξη.

Από αριστερά: Gediminas Macys, Attila Horvay-Kovacs, Elitsa Pavlova, Tetiana Lebedynets, Mirko Iaconisi, Jorg Kristijan Petrovic, Margit Spindelegger, Martin Puc, Nita Tennilä, Jennifer Schofield και Quirino Mealha.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

— Γραφήματα 2, 5 και 7 – Εικονίδια: τα στοιχεία αυτά σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της <https://flaticon.com>. © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-1938-3	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/282455	QJ-AB-24-006-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-1947-5	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/012200	QJ-AB-24-006-EL-N

Η άσκηση επιρροής από εκπροσώπους συμφερόντων (ή άλλως «λόμπινγκ») είναι ένα βασικό δημοκρατικό εργαλείο, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα σε οργανώσεις και άτομα να συνεισφέρουν στη χάραξη πολιτικής και στη λήψη αποφάσεων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησαν το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ μέσω διοργανικής συμφωνίας, στην οποία προσχώρησε αργότερα το Συμβούλιο.

Αξιολογήσαμε κατά πόσο το μητρώο αυτό αποτελεί χρήσιμο μέσο με το οποίο διασφαλίζεται η διαφάνεια στις δραστηριότητες λόμπινγκ που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της χάραξης πολιτικής και της λήψης αποφάσεων στην ΕΕ. Διαπιστώσαμε ότι το Μητρώο παρέχει στους πολίτες χρήσιμες πληροφορίες. Ωστόσο, αδυναμίες και κενά στις πληροφορίες αυτές περιορίζουν τη διαφάνεια των δραστηριοτήτων λόμπινγκ που διεξάγονται στα τρία υπογράφοντα θεσμικά όργανα.

Συνιστούμε την ενίσχυση του πλαισίου που διέπει το Μητρώο και τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με μη προγραμματισμένες συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων, καθώς και τη βελτίωση των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων και του φιλικού προς τον χρήστη χαρακτήρα του δημόσιου ιστότοπου του Μητρώου, όπως και της χρησιμότητας του περιεχομένου του.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors